

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسه گزارش

عنوان	
وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور	
کد شناسه	۱۴۰۰-۹-۱۰۳۲۳
گروه پژوهشی	نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و مدل‌سازی
پدیدآورندگان	حمید فصیحی
همکاران	سید محمد صالحی، سپهر مرادی
مشاوران علمی	سعید جغتایی، حمید قربانی، علیرضا خرمی
ناشر	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
طراح جلد	پدرام حاجی اسمعیلی
تاریخ انتشار	دی ماه ۱۴۰۰
مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیست.	
حقوق معنوی اثر به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر مأخذ بلامانع است.	
آدرس: تهران - خیابان نجات‌اللهی - خیابان سپند (استاد جعفر شهری) - پلاک ۱۶	
شماره‌های تماس ۰۲۱-۴۳۳۰۶۰۰۰ شماره پیام‌رسان ۰۹۹۲۱۵۷۵۸۴۳	
https://www.dfrc.ir/	

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
۱- جایگاه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰ کشور	۲
۲- بررسی احکام (منابع و مصارف پیش‌بینی شده) مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در تبصره‌های ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور	۵
۳- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور	۱۶
۱-۳- وضعیت ارقام کلان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۶
۲-۳- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور	۲۲
۳-۳- طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پیوست شماره یک)	۲۵
۴-۳- توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) به تفکیک دستگاه‌های اجرایی اصلی	۲۸
۵-۳- توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول	۳۵
۶-۳- اعتبارات متفرقه	۴۰
۷-۳- جداول مرتبط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قانون بودجه سال ۱۴۰۰	۴۱
۸-۳- وضعیت خاتمه طرح‌های عمرانی	۴۲
۴- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها	۴۶
۵- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از منابع عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۰	۵۳
۶- جمع‌بندی	۵۹
منابع	۶۳

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۶	جدول ۱: بررسی تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با محوریت و تاکید بر منابع و مصارف مرتبط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۶	جدول ۲: مصارف عمومی دولت در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰
۱۸	جدول ۳: سرجمع توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت)
۲۰	جدول ۴: مقایسه کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور به تفکیک اجزاء آن
۲۲	جدول ۵: فصول هزینه‌ای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ از محل منابع عمومی
۲۲	جدول ۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ده‌گانه
۲۵	جدول ۷: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰
۲۶	جدول ۸: وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰
۲۷	جدول ۹: تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مستمر و غیرمستمر پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه
۲۹	جدول ۱۰: توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) به تفکیک دستگاه‌های اجرایی اصلی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰
۳۵	جدول ۱۱: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست (۱) به تفکیک امور ده‌گانه و فصول
۴۰	جدول ۱۲: وضعیت پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی موضوع ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)
۴۱	جدول ۱۳: اعتبارات متفرقه مربوط تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۴۹	جدول ۱۴: سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها
۵۴	جدول ۱۵: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی
۵۵	جدول ۱۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های سوده و سربه سر و زیانده
۵۶	جدول ۱۷: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک گروه‌های قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴
۵۶	جدول ۱۸: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های دولتی سودده و سربه سر در قالب امور
۵۷	جدول ۱۹: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های دولتی زیانده در قالب امور
۵۸	جدول ۲۰: بودجه سرمایه‌ای مناطق آزاد تجاری صنعتی کشور

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱: مصارف عمومی کشور در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰.....	۱۷
نمودار ۲: طبقه‌بندی سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت) در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۱۷
نمودار ۳: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت.....	۱۹
نمودار ۴: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب سالیانه.....	۱۹
نمودار ۵: مقایسه ارقام بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با قانون بودجه‌های سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.....	۲۱
نمودار ۶: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه ۱۴۰۰.....	۲۱
نمودار ۷: میزان رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ به تفکیک امور ده‌گانه.....	۲۴
نمودار ۸: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور ده‌گانه از قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۹ کشور.....	۲۴
نمودار ۹: تعداد طرح‌های (مستمر و غیر مستمر) پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه کشور.....	۲۸
نمودار ۱۰: رشد اعتبارات طرح‌های پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ به تفکیک امور مختلف.....	۳۸
نمودار ۱۱: سهم امور از اعتبارات طرح‌های پیوست (۱) در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰.....	۳۹
نمودار ۱۲: تعداد طرح‌های پیوست (۱) قوانین بودجه سنواتی و قانون بودجه سال ۱۴۰۰.....	۴۳
نمودار ۱۳: تعداد طرح خاتمه یافته در هر سال.....	۴۴
نمودار ۱۴: اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح‌های پیوست (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰.....	۴۵
نمودار ۱۵: سهم اعتبارات استانی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور.....	۵۰
نمودار ۱۶: سهم ردیف اعتبارات استانی از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها.....	۵۱
نمودار ۱۷: سهم مجموع اعتبارات استانی از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌های مندرج در جدول ۱-۱۰ ماده واحده.....	۵۲
نمودار ۱۸: سهم استان‌های کشور از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها (جدول ۱-۱۰) در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور.....	۵۲

طرح‌های عمرانی که در ادبیات بودجه‌ریزی کشور به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای معروف‌اند، از بخش‌های مهم بودجه عمومی کشور می‌باشند و هرساله در قالب قوانین بودجه سنواتی سهم قابل توجهی از سرمایه‌گذاری‌های دولت در قالب اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به اجرای طرح‌های عمرانی جدید و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام اختصاص داده می‌شود. احداث و توسعه طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی یکی از عوامل تعیین‌کننده رشد اقتصادی به‌خصوص در کشورهای در حال توسعه است. عرضه مناسب این طرح‌ها علاوه بر تضمین رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، تأثیر عینی و قابل لمس بر روی محیط، کیفیت زندگی را هم ارتقا می‌بخشد. از طرفی در راه رسیدن به توسعه همه‌جانبه، توجه به تعریف و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی از اهمیت بالایی برخوردار است، به طوری که از توسعه آنها به عنوان شرط اساسی توسعه اقتصادی نیز نام می‌برند. طی سال‌های اخیر تحریم‌ها، درآمد‌های نفتی کشور را با مشکلات اساسی مواجه کرده است که این خود تأثیر مستقیم بر تأمین اعتبارات طرح‌های عمرانی نیز داشته است؛ لذا چاره‌اندیشی و اتخاذ سیاست‌های اصولی برای نظام فعلی سیاست‌گذاری، بودجه‌ریزی، تصویب، تأمین مالی، اجرا، نگهداشت و نظارت طرح‌های عمرانی به ضرورتی فوری تبدیل شده است.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور هرساله به منظور تبیین و تشریح اهداف قوه مجریه در لوایح و قوانین بودجه سنواتی کشور، با همکاری امور فرابخشی و بخشی سازمان اقدام به تهیه و تدوین گزارش‌های تحلیلی در سطوح مختلف کلان، فرابخشی، بخشی و استانی می‌کند. یکی از محورهای مهم گزارش‌های فرابخشی، بررسی و تحلیل وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و نحوه توزیع آن بین امور و فصول، دستگاه‌های اجرایی، استان‌ها و شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لوایح و قوانین بودجه‌های سنواتی کشور می‌باشد. بنابراین در این گزارش سعی شده است وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ماده واحده (تبصره‌ها و جداول کلان)، پیوست شماره (۱) و (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور، اعتبارات عمرانی استان‌ها در مقایسه با سال‌های قبل مورد بررسی قرار گیرد. بدین منظور محورهای مورد بررسی در این گزارش به شرح زیر است:

- جایگاه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰ کشور
- بررسی احکام (منابع و مصارف پیش‌بینی شده) مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در تبصره‌های ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور
- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه عمومی دولت
- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها
- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت

۱- جایگاه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰ کشور به همراه ضمایم مربوطه در مهرماه سال ۱۳۹۹ توسط رئیس جمهور به کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون خدمات کشوری ابلاغ شد. در این بخشنامه اشاره شده است که لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ در چارچوب برنامه کلی اصلاح ساختار بودجه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، سیاست‌های جمعیت و اقدامات اجرایی مربوطه، رشد بلندمدت از طریق تمرکز بر توسعه بر صادرات غیرنفتی، مقابله فعالانه با شیوع ویروس کرونا و کاهش آثار منفی اقتصادی آن، «تسریع در تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با رویکرد پیشرفت متوازن و فراگیر»، اصلاح ساختار بودجه با رویکرد رفع موانع تولید و تسهیل فضای کسب و کار، توجه به معیشت مردم با اولویت تأمین کالاهای اساسی و «توسعه الگوی مشارکت عمومی و خصوصی» تدوین خواهد شد. در این بخشنامه بعد از تبیین شرایط اقتصاد کلان، رویکردهای مدنظر بودجه در دو بخش رویکردهای کلان بودجه سال ۱۴۰۰ و رویکردهای اجرایی بودجه‌ریزی سال ۱۴۰۰ تعیین شده است.

رویکردهای کلان بودجه سال ۱۴۰۰ در ۶ بند ارائه شده است که بندهای (ج) و (و) به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای می‌پردازد که در ادامه به مهم‌ترین رئوس این دو بند اشاره شده است.

تسریع در تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با رویکرد پیشرفت متوازن و فراگیر

- تمرکز منابع مالی دولت به طرح‌های عمرانی با درصد پیشرفت بیشتر و تبدیل سرمایه‌های راکد و معطل در طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمام به سرمایه‌های مولد و فعال
- تکمیل پروژه‌های عمرانی به‌ویژه طرح‌های بزرگ با اولویت مناطق محروم و کم‌برخوردار
- اتمام و بهره‌برداری ۱۹۲۸ کیلومتر راه‌آهن جدید، ۵۵۹ کیلومتر آزادراه جدید، ۳۰ تصفیه‌خانه فاضلاب شهری جدید، اجرای طرح فاضلاب برای ۱۷۰۰ روستا، افزایش تولید ۷۵ میلیون مترمکعب گاز غنی از میدین پارس جنوبی، گازرسانی به یک میلیون مشترک جدید، ۴/۷ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی تا پایان سال ۱۴۰۰
- افزایش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی با تأکید بر توسعه زیرساخت‌های بخش‌های تولیدی
- مصارف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صرفاً به ذی‌نفع نهایی اعم از پیمانکاران طرح پرداخت و هرگونه پرداخت به دستگاه‌های اجرایی به صورت اعتباری از طریق خزانه‌داری الکترونیک انجام شود.
- اجرای طرح تأمین مالی درون زنجیره تأمین بوده که ضروری است، دستگاه‌های اجرایی بستر و آموزش لازم برای پیاده‌سازی این دو برنامه را تا قبل از شروع سال مالی جدید تدارک ببینند.

توسعه الگوی مشارکت عمومی و خصوصی

- واگذاری فعالیت‌ها، خدمات و طرح‌ها و استفاده از الگوی مشارکت عمومی - خصوصی با هدف چابک نمودن دولت
 - تأمین داخلی از بازار پول، سرمایه خارجی (فاینانس) و ارائه تضامین پرداخت مابه‌التفاوت بهای محصول طرح‌ها برای تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در طرح‌های زیرساختی کشور
 - همچنین در بخش رویکردهای اجرایی بودجه‌ریزی سال ۱۴۰۰ به محورهایی که در ارتباط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هستند، به شرح ذیل تأکید شده است:
 - اختصاص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با اولویت دادن به طرح‌های مهم و قابل افتتاح تا پایان سال
 - امتناع از تعریف هرگونه طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید
 - پرداخت اعتبارات عمرانی از محل بودجه عمومی به ذینفع نهایی
- بخشنامه بودجه سالانه کشور ضمایم و پیوست‌های چندگانه‌ای دارد که هر ساله به همراه آن ابلاغ می‌شود. از بین پیوست‌های بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰، پیوست شماره (۲) به ضوابط مالی ناظر بر طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای می‌پردازد. در این پیوست برای مدیریت کارا و اثربخش طرح‌های عمرانی در سال ۱۴۰۰، سیاست‌هایی با عنوان ضوابط مالی ناظر بر تنظیم بودجه در دو قسمت بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بودجه تملک دارایی‌های مالی ارائه شده که مهم‌ترین محورهای آن به شرح زیر است:

بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

- ممنوعیت پیش‌بینی اعتبار برای احداث و خرید ساختمان‌های جدید اداری توسط دستگاه‌های اجرایی
- ساماندهی و اولویت‌بندی طرح‌ها در شش گروه کلی «طرح‌هایی که در سال ۱۴۰۰ خاتمه می‌یابند به همراه اولویت‌بندی»، «طرح‌های اولویت‌دار مصوب سفرهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و سفرهای ریاست جمهوری به همراه اولویت‌بندی»، «طرح‌های قابل مشارکت یا واگذاری به همراه الزامات آنها»، «طرح‌های تعمیر و تجهیز، مستمر و کمک»، «طرح‌های دارای پیمانکار و غیرقابل مشارکت و واگذاری که نیاز به هزینه نگهداشت دارند» و «طرح‌هایی که در سال ۱۴۰۰ اعتباری به آنها اختصاص نمی‌یابد».
- پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز بابت سهم ملی طرح‌های وامی (از محل تسهیلات بانک جهانی یا بانک توسعه اسلامی، بانک توسعه و تجارت اکو).
- پیش‌بینی اعتبار لازم برای تعمیر، تجهیز و بازسازی ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی.
- ممنوعیت پیشنهاد طرح و پروژه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید.

- پیشنهاد برنامه جامع سالانه مشارکت عمومی - خصوصی به همراه الزامات و منابع مورد نیاز توسط دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی.
- اولویت قرار دادن تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و ارائه تضامین مرتبط با آن را برای ارائه تسهیلات مالی به سرمایه‌گذاران در قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی و سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیرساختی.
- تدقیق عملکرد سال‌های قبل و بهنگام کردن برآورد اعتبار کل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توسط دستگاه‌های اجرایی.

بودجه تملک دارایی‌های مالی

- پیش‌بینی بازپرداخت تسهیلات مالی مورد استفاده در عملیات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به وسیله دستگاه‌های اجرایی.
- پیش‌بینی مبالغ اقساط وام‌های اخذ شده برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع مؤسسات، بانک‌ها و مراکز اعتباری خارجی به وسیله سازمان سرمایه‌گذاری، کمک‌های اقتصادی و فنی ایران.

۲- بررسی احکام (منابع و مصارف پیش‌بینی شده) مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در

تبصره‌های ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

طبق سنوات گذشته، در تبصره‌های ماده واحده قواعدی جهت تأمین مالی، نحوه اجرا و دیگر ساز و کارهای مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تعیین می‌شود. در بخش بعدی این گزارش، احکام تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور با محوریت و تأکید بر منابع و مصارف مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌ای) مدنظر قرار گرفته است. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، جمعاً ۲۰ تبصره ذیل ماده واحده به منظور دخل و خرج این سال پیش‌بینی شده که تعداد زیادی از این تبصره‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم با منابع و مصارف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط می‌شوند که در جدول ۱ در دو بخش منابع و مصارف به صورت کامل مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱: بررسی تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با محوریت و تأکید بر منابع و مصارف مرتبط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

تبصره	بند	جزء	منابع	مصارف
۱	ب	۲	در صورت افزایش عواید حاصل از صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز نسبت به ردیف‌های مصوب در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ (۱۹۹۲۷۲۰ میلیارد ریال)	افزایش تخصیص برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون به‌ویژه اصلاح نقاط حادثه‌خیز درون و برون‌شهری و احداث تقاطع‌های غیرهمسطح مورد نیاز در ورودی شهرها، طرح هادی و بهسازی روستایی، توسعه زیرساخت‌های آموزش، طرح‌های توسعه زیرساخت‌های آموزش الکترونیک مدارس، بهسازی و نوسازی مدارس تخریبی و دانشگاه‌ها و مدارس حوزه‌های علمیه برادران و خواهران و جامعه‌المصطفی، هسته‌ای، واحدهای دوم و سوم نیروگاه اتمی بوشهر، حمل و نقل عمومی، راه‌های روستایی، تولیدی، زیرساخت‌های شهرک‌ها و نواحی صنعتی، دولت الکترونیک، آموزش، محیط‌زیست و مهار (کنترل) آب و سیلاب، آب و فاضلاب با اولویت مناطق روستایی و عشایری، تأمین آب شرب شهرها و روستاها، توسعه و بازتوانی نیروگاه‌های برق، بافت فرسوده، بازآفرینی شهری
	د	-	از محل سهم چهارده و نیم درصد (۱۴٫۵٪) شرکت نفت تا میزان ۲۰ هزار میلیارد ریال	گازرسانی به روستاها و اتمام طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام گازرسانی به روستاها، تداوم گازرسانی با اولویت گازرسانی به شهرها و روستاهای استان سیستان و بلوچستان و استان‌های نفت‌خیز و گازخیز، مناطقی که از لحاظ گازرسانی شهری و روستایی پایین‌تر از متوسط کشور می‌باشند، پاسگاه‌های محدوده بافت روستایی و همچنین روستاهای واقع در مناطق کوهستانی و صعب‌العبور حداقل دو برابر سرانه اقدامات لازم را به عمل آورد. هزینه‌های مربوط به گازرسانی به مدارس و مساجد روستاهای گازرسانی شده از محل منابع این بند قابل تأمین است. معادل مبلغ پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از مبلغ فوق جهت بهسازی معابر و ترمیم آسیب‌های ناشی از حفاری شبکه معابر روستاها در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و دهیاری‌ها قرار می‌گیرد.
	ه	-	افزایش سهم بند (ب) ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۱۴ از بیست درصد (۲۰٪) به چهل درصد (۴۰٪)	صرفاً اختصاص برای تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی یکصد هزار کلاس درس مدارس از طریق سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور با اولویت مناطق محروم روستایی و عشایری
	ز		در سال ۱۴۰۰ وزارت نفت مکلف است مبلغ ۱۵۰ هزار میلیارد ریال از محل جزء (۲) بند (ب) این تبصره مواد اولیه قیر وی‌بی (وکیوم باتوم)، نفت خام را به صورت ماهانه در اختیار پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها قرار داده و در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور به شرح ذیل تسویه نماید:	۱. چهل و هشت درصد (۴۸٪) برای آسفالت راه‌های فرعی و روستایی و روکش آسفالت شبکه راه‌های اصلی، فرعی و شهرک‌های صنعتی و عشایری و معابر محلات هدف بازآفرینی شهری و طرح‌های مسکن مهر و طرح‌های مسکن ملی در اختیار وزارت راه و شهرسازی ۲. بیست درصد (۲۰٪) برای آسفالت معابر و بهسازی روستاها و اجرای طرح (پروژه)‌های مشارکتی با نهادهای محلی و دهیاری‌های با اولویت روستاهای حادثه‌دیده در اثر حوادث غیرمترقبه در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۳. هفده درصد (۱۷٪) برای آسفالت معابر شهرها در اختیار وزارت کشور (سازمان ذی‌ربط آن) ۴. شش درصد (۶٪) برای مصرف پایگاه‌ها، پاسگاه‌ها و راه‌های بین مزارع در اختیار بسیج سازندگی سپاه

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرایدای با تاکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

<p>۵. شش درصد (۶٪) برای نوسازی مدارس و دانشگاه فرهنگیان در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور)</p> <p>۶. سه درصد (۳٪) برای بیابان‌زدائی و انجام عملیات خاکپوش (مالچ‌پاشی کردن) سازگار با محیط‌زیست مورد تأیید سازمان ذی‌ربط، در اختیار وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها و مراتع و آب‌خیزداری کشور)</p>				
<p>امکان احداث جایگاه‌ها و زیرساخت استفاده قانونمند از سوخت گاز مایع (ال.پی.جی) در ناوگان حمل و نقل با اولویت ناوگان عمومی و حمل بار تا سقف مجموع دو میلیون تن در سال</p>	<p>وزارتخانه‌های نفت و کشور با همکاری بخش‌های خصوصی و عمومی</p>	-	ح	
<p>تسویه خالص بدهی قطعی دولت به اشخاص حقیقی، حقوقی، تعاونی، بنیاد مستضعفان، ستاد اجرائی فرمان امام (ره) و بخش‌های خصوصی که در چهارچوب قوانین تا پایان سال ۱۳۹۹ ایجاد شده و همچنین اجرای تکالیف این قانون از جمله پرداخت تعهدات مربوط به طرح‌های عمرانی، دفاعی و هسته‌ای از محل تحویل نفت خام و میعانات گازی صادراتی به این اشخاص بر اساس قیمت روز صادراتی شرکت ملی نفت ایران</p>	<p>دولت مکلف است از طریق شرکت ملی نفت ایران در صورت درخواست دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط تا مبلغ ۹۰۰ هزار میلیارد</p>	-	ی	
<p>با هدف ایجاد طرح‌های زیربنایی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته مندرج در این قانون به اختصاص به پیمانکاران و مشاوران تعاونی، خصوصی، عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)</p>	<p>منابع حاصل از واگذاری بنگاه‌ها، سهام و سهم‌الشرکه تا سقف ۳۰۰ هزار میلیارد ریال توسط دولت</p>	-	ط	۲
<p>۱. اختصاص به طرح‌های بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند، با اولویت استان‌هایی که تاکنون از این تسهیلات استفاده نکرده‌اند، با اولویت طرح‌های آب و فاضلاب و مهار آب و طرح‌های ریلی کل کشور و استان خوزستان</p> <p>۲. اختصاص به طرح‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی، نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دانش‌بنیان، شرکت‌های خلاق و مؤسسات و شرکت‌های تابعه قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)</p>	<p>تعیین سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌های دولتی و غیردولتی علاوه بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل جمعاً معادل ریالی سی میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار</p>	-	الف	
<p>تجهیز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری و دانشگاه آزاد اسلامی با تضمین و بازپرداخت خود و دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با تضمین دولت و بازپرداخت آن از محل اعتبارات بودجه عمومی</p>	<p>پیش‌بینی یک میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار از مجموع تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر</p>	-	الف	۳
<p>ساخت و بهره‌برداری از خطوط قطار شهری و طرح‌های کاهش آلودگی هوا و مدیریت پسماند</p>	<p>پیش‌بینی دو میلیارد (۲۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار از مجموع تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر</p>	-	د	
<p>اعطای تسهیلات ارزی- ریالی:</p>	<p>مبلغ سه میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار از محل منابع در اختیار بانک‌های تجاری و تخصصی</p>	۱ و ۲ و ۳ و ۴	الف	۴

<p>۱. به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میداین مشترک برای افزایش ضریب بازیافت مخازن و احیای میداین قدیمی و جمع‌آوری گازهای همراه بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آنها</p> <p>۲. طرح‌های توسعه‌های و زیربنایی سازمان‌های توسعه‌ای بخش صنعت و معدن و بخش برق و منابع آب با مشارکت حداقل پنج‌گانه و یک درصدی (۵۱٪) بخش‌های خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بر اساس مزیت‌های منطقه‌ای و با تکیه بر جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین</p> <p>۳. سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و بسیج سازندگی برای طرح‌های صنایع تکمیلی و تبدیلی محصولات کشاورزی و دامی و صنایع پتروشیمی، تسهیلات طرح‌های صنایع تکمیلی و تبدیلی کشاورزی، با اولویت بهسازی و نوسازی واحدهای فعلی، طرح‌های آب و فاضلاب کل کشور و به‌ویژه استان‌های خوزستان و سیستان و بلوچستان احداث واحدهای جدید در نواحی روستایی و عشایری و در کنار قطب‌های تولید محصولات کشاورزی و مناطقی که قابلیت کشت پاییزه دارند</p> <p>۴. سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) برای طرح‌های زیربنایی راه نظیر آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها و راه‌های اصلی</p>				
<p>اجرای طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی خود با تصویب شورای اقتصاد</p>	<p>انتشار حداکثر شصت و پنج هزار میلیارد (۶۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی توسط شرکت‌های دولتی با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود</p>	<p>الف</p>	<p>۱</p>	
<p>برای طرح‌های مهم کشاورزی و امنیت غذایی از جمله اجرای طرح‌های آبیاری تحت فشار نوین، اجرای طرح‌های آبخیزداری، آبخوان‌داری و حفاظت خاک، طرح‌های مقابله با اثرات مخرب ریزگردها، اجرای طرح‌های آب‌رسانی روستایی و عشایری و توسعه شبکه‌های آن، بازسازی و مرمت قنوات، تکمیل طرح‌های مهار و تنظیم آب‌های مرزی و شبکه‌های اصلی و فرعی آن، تولید واکسن جدید دام، طیور و آبزیان، اجرای طرح ملی مرغ لاین آراین، اجرای طرح توسعه شبکه هواشناسی کشور، تأمین تجهیزات آزمایشگاهی و نوسازی ایستگاه‌های سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اجرای طرح نوسازی باغات نخیلات و مرکبات کشور، طرح توسعه اشتغال در شیلات و آبی‌پروری، تکمیل طرح پانصد و پنجاه هزار هکتاری خوزستان و طرح چهل و شش هزار هکتاری دشت سیستان، اجرای طرح‌های فناوری‌های نوین در علوم آب (یونیزاسیون و آب ژرف)، نصب شمارشگر (کنتور) روی چاه‌های کشاورزی، توسعه شبکه‌های آب‌سنجی وزارت نیرو، علاج بخشی خلیج‌ها و سدها، تکمیل شبکه آب و فاضلاب اهواز و طرح یکپارچه‌سازی اراضی و پایش سلامت خاک، اجرای طرح تولید بذر، کود، سم و توسعه و ترویج فناوری و دانش در کشاورزی و منابع طبیعی، دامپروری، توسعه و ماشینی کردن (مکانیزاسیون) کشاورزی و تقویت کشت‌های گلخانه‌ای</p>	<p>انتشار حداکثر دویست و هفتاد هزار میلیارد (۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی توسط شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نیرو و راه و شهرسازی از طریق بانک کشاورزی و سایر بانک‌های عامل</p>	<p>الف</p>	<p>۲</p>	<p>۵</p>

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرماییدای با تکلیف بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

			و آب و هوای کشت، مهار آب های مرزی (سامانه گرمسیری و سردسیری) آبخیزداری، مبارزه و مهار ریزگردها، تولید واکسن دامی، بذر و نهاده های کشاورزی، آب و فاضلاب و آسفالت راه روستایی و آبیاری نوین، کشت یکپارچه، جاده های بین مزارع و اشتغال روستایی
ب	--	انتشار حداکثر ششصد و پنجاه و پنج هزار میلیارد (۶۵۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی (ریالی- ارزی) به وسیله دولت	تأمین مالی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای قانون بودجه ۱۴۰۰
د	-	اوراق فروش نرفته بندهای فوق (بندهای الف) و (ب) تبصره ۵)	واگذاری به تمامی طلبکاران (اعم از پیمانکاران، مشاوران، تأمین کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه های تعهد شده اعتبارات این قانون از جمله تملک اراضی)
ه	-	انتشار حداکثر هشتاد هزار میلیارد (۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی به وسیله شهرداری های کشور و سازمان های وابسته با تأیید وزارت کشور با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری ها	۱. اختصاص حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح های قطار شهری و حمل و نقل شهری. ۲. اوراق فروش نرفته این بند در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید شهرداری مربوطه و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به طلبکاران آن طرح ۳. اختصاص ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اوراق مالی اسلامی این بند به بازآفرینی شهری بافت های فرسوده پیرامون حرم های مطهر امام رضا (ع)، حضرت معصومه (س)، حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و حضرت احمد بن موسی (ع)
و	-	انتشار حداکثر پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اسناد تسویه خزانه اسلامی به صورت جمعی- خرجی به وسیله دولت	۱. تأدیه مطالبات قطعی شده به طلبکاران دستگاه های اجرایی با اولویت دانشگاه آزاد اسلامی تا مبلغ پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال
ز	۱	تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اسناد خزانه اسلامی بند و تبصره ۵	بدهی های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی و خصوصی) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) و بسیج سازندگی
ز	۲	تا سقف سیصد و پنجاه هزار میلیارد (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اسناد خزانه اسلامی بند و تبصره ۵	مطالبات نهادهای عمومی غیردولتی، صندوق های بازنشستگی، بانکها (از جمله بابت یارانه سود به بنگاه های بخش های غیردولتی آسیب دیده از شیوع بیماری کرونا)، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص)، پیمانکاران محرومیت زدایی قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص)، بسیج سازندگی، شرکت ملی نفت ایران و شرکت های تابعه و وابسته و نیز شرکت های دولتی تابعه وزارتخانه ها
ط	-	انتشار حداکثر سی و پنج هزار میلیارد (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) به وسیله وزارتخانه های نفت، صنعت، معدن	سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو و همچنین طرح های افزایش بهره وری (راندمن) نیروگاهی وزارت نیرو

			و تجارت و نیرو از طریق شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط و با تصویب شورای اقتصاد
	ی	-	انتشار حداکثر سه میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) به وسیله وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط با تصویب هیئت وزیران
	ع	-	انتشار بیست هزار میلیارد (۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی به وسیله دولت
	خ	-	انتشار اوراق مالی اسلامی توسط وزارت کشور تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال
	ذ	-	انتشار، فروش و واگذاری اسناد خزانه اسلامی به میزان بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال توسط دولت و در اختیار بنیاد مسکن
	ط	-	ابزارها و روش‌های بازار سرمایه تا حداکثر سی درصد (۳۰٪) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب در هر فصل
	غ	-	انتشار حداکثر بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی با تضمین اصل و سود دولت توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
	الف	-	وجوه دریافتی به مبلغ حداکثر نه صد و شصت و پنج میلیارد (۹۶۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل دریافت نرخ آب بهای شهری به وسیله وزارت نیرو (شرکت‌های آب و فاضلاب استانی)
۶	ج	-	پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب شرکت توانیر و تا سقف نوزده هزار میلیارد (۱۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) صرف حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌ای برق روستایی و جابه‌جایی تیر برق در معابر روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک و توسعه فناوری‌های تجدیدپذیر و تکمیل نیروگاه بادی میل نادر استان سیستان و بلوچستان

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرماییداری با تاکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

	و	-	قرار دادن منابع وصولی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل ردیف شماره ۳۸-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) در اختیار وزارت کشور	بازیافت پسماندهای حاصل از کالاهای مزبور (ایجاد تأسیسات منطقه‌ای تغییر پسماند به مواد و انرژی) با اولویت مشارکت بخش خصوصی و نظارت سازمان حفاظت محیط زیست
	ق	۱۲		به منظور فراهم ساختن زمینه سرمایه گذاری عموم مردم در انواع طرح (پروژه) های زیربنایی و طرح های تملک دارایی های سرماییداری، حمل و نقل و تولیدی صنعتی و کشاورزی و نیز تشویق فرهنگ سرمایه گذاری غیرمستقیم، هرگونه نقل و انتقال دارایی به / از صندوق های سرمایه گذاری طرح (پروژه) که پذیرهنویسی آنها با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می شود، از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل و انتقال معاف است.
	ی	۲	حق الامتیاز و حق السهم دولت از کارورهای ارائه دهنده خدمات مخابراتی تا سقف بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با نظارت مرکز ملی فضای مجازی	توسعه زیرساخت همان کارور در بستر شبکه ملی اطلاعات
	د	-	مابه التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر مترمکعب آب و دفع فاضلاب و هر کیلووات ساعت برق	تسویه به صورت جمعی - خرجی با بدهی طرح های تملک دارایی های سرماییداری به بهره برداری رسیده بخش آب، فاضلاب وزارت نیرو
۷	ه	-	تهاتر دولت تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی از طرق گردش خزانه	مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷ سازمان های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن و همچنین مطالبات سازمان های مذکور و وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه
	الف	-	اعتبارات پیش بینی شده در ردیف طرح های ۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰ و ۱۳۰۷۰۰۲۰۰۰	اجرای بند (ب) ماده (۳۵) قانون برنامه ششم توسعه (توسعه روش های آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه ای و غیرسازه ای)، توسعه آب بندها و سامانه (سیستم) های سطوح آبخیز سهم بهره برداران به صورت نقدی یا تأمین کارگر و تأمین مصالح یا کارکرد وسایل راه سازی و نقلیه یا تهاتر زمین و یا نصب کنتورهای هوشمند بر روی چاه های دارای پروانه بهره برداری)
۸	ب	۱	سقف سی هزار میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی و یا تهاتر اراضی و املاک متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن و شرکت بازآفرینی شهری	۱. عملیات آماده سازی، محوطه سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح های بازآفرینی شهری و احیای بافت های فرسوده و تاریخ، مصلی تهران و همچنین طرح اقدام ملی تأمین مسکن ۲. پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اعتبار فوق صرف احیای سکونتگاه های غیررسمی موضوع بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه ششم توسعه، بافت های فرسوده و تاریخی می گردد. ۳. تا سقف مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل اجرای این جزء جهت ساخت و تکمیل مدارس با اولویت مجموعه های مسکونی مهر و مناطق محروم و کم برخوردار در اختیار وزارت آموزش و پرورش

اجرای طرح‌های جامع، تفصیلی و آماده‌سازی مصوب و اجرای طرح‌های صدرالذکر	اخذ تسهیلات لازم حداکثر تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از قرار دادن رهن زمین‌های متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن در اختیار بانک‌های عامل و صندوق‌های تأمین مالی و فروش عرصه و اعیان طرح‌های تکمیل شده	ب	۳
احداث مدرسه، پاسگاه، کلانتری، پایگاه بسیج، حوزه علمیه، مصلی، حوزه‌های مقاومت، مسجد، حسینیه و کتابخانه و سالن‌های ورزشی بسیج صالحین، مراکز بهداشتی و درمانی، ورزشگاه و سایر مراکز اداری و خدماتی مورد نیاز	قرار دادن زمین رایگان به وسیله وزارت راه و شهرسازی	ب	۴
تأمین هزینه‌های خرید و نصب کنتورهای حجمی و هوشمند چاه‌های آب کشاورزی مجاز	از محل منابع داخلی و بخشی از اعتبارات طرح‌های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان در قالب وجوه اداره شده	ج	-
صرف اصلاح شبکه آب روستایی همان استان بر اساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم در هر یک از شهرستان‌های آن استان	ده درصد (۱۰٪) وجوه حاصل از منابع دریافتی از مشترکین (آب و فاضلاب) داخل شهرها که اقدام به تفکیک ملک و افزایش واحد می‌نمایند (موضوع ماده ۱۱ قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب)	د	۱
تسریع در اجرا و توسعه طرح‌های ایجاد تأسیسات آب و فاضلاب با اولویت اجرای طرح‌های فاضلاب در روستاهای همان بخش	حداکثر ده درصد (۱۰٪) از منابع حاصل از مشارکت مالی، مصوب شورای اسلامی هر شهر موضوع تبصره (۳) قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری	د	۲
هفتاد درصد (۷۰٪) جهت پرداخت خسارت نکشت به کشاورزان همان منطقه و برای تحقق اهداف برنامه‌های تعادل بخشی و بهبود بهره‌برداری آب و انجام مطالعه در دشت‌هایی که با فرونشست زمین مواجه است و یافتن راهکارهای پیشگیری و برگرداندن آن به شرایط قبل در اختیار سازمان مدیریت منابع آب ایران و سی درصد (۳۰٪) باقی‌مانده به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) در اختیار سازمان جنگل‌ها و مراتع جهت حفظ و احیاء آبخیزداری و پنجاه درصد (۵۰٪) مابقی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی برای اجرای طرح‌های افزایش بهره‌وری آب	به ازای هر مترمکعب برداشت آب از آبخوان‌ها، حداکثر معادل دوپست (۲۰۰ ریال متناسب با کشت غالب منطقه و میزان درآمد کشاورزان مطابق دستورالعمل مشترک وزرای نیرو و جهاد کشاورزی	ه	-
صرف ساماندهی رودخانه‌های کشور به وسیله شرکت مدیریت منابع آب	وصول درآمد مازاد از بهره‌برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای از طریق مزایده و انعقاد قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی با پیمانکاران یا بهره‌برداران شن و ماسه	و	-
ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی موضوع بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه ششم توسعه و عشایری، بهسازی محیط‌های اسکان و بافت‌های فرسوده واقع در حریم و خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها، تأمین زیرساخت و	عوارض جزء (۱) بند (ب) ماده (۶) قانون برنامه ششم توسعه (عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده)	ز	-

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تاکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

فراهم کردن حداقل خدمات عمومی اعم از مدرسه، مسجد، کتابخانه، روشنایی محیط، پایگاه بسیج، پاسگاه و کلانتری در این مناطق				
تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود با اولویت ساخت، خرید و تکمیل خوابگاه‌های متاهلین موضوع بند (پ) ماده (۱۰۳) قانون برنامه ششم توسعه خرید تجهیزات صرفاً تخصصی و به‌روزرسانی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها	تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۹ دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود	الف	-	۹
توسعه عدالت آموزشی، نوسازی، مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی و مناطق محروم و خوابگاه‌های دانش‌آموزی کمیته امداد امام خمینی (ره) در اختیار وزارت آموزش و پرورش	مالیات از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرائی فرمان حضرت امام (ره)	ز	-	
توسعه و تقویت زیرساخت‌های رده‌های نیروهای مسلح در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته	بخشی از اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰	ل	-	
منابع حاصله در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور قرار می‌گیرد تا در ردیف‌های مربوط به این دستگاه‌ها در جدول شماره (۷) این قانون در امور منجر به کاهش تصادفات و مرگ و میر، هزینه شود.	واریز مبلغ چهار هزار میلیارد (۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث به وسیله شرکت‌های بیمه‌ای به خزانه‌داری کل کشور	الف	-	۱۰
مبلغ یک هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت اصلاح راه‌های روستایی و معابر در نقاط حادثه‌خیز شهرها و روستاهای مناطق محروم مرزی کشور در اختیار وزارت راه و شهرسازی	افزایش پنج درصدی تعرفه جریمه‌های رانندگی	ج	۲	
تکمیل یا احداث مجتمع‌های اداری شهرستان‌ها	فروش ساختمان‌های ملکی دستگاه‌های اجرائی زیرمجموعه قوه مجریه مستقر در شهرستان‌ها	ب	۱	۱۲
ریال نسبت به معاوضه املاک و ساختمان‌های ملکی خویش با املاک و اموال غیرمنقول شهرداری‌ها پس از اعلام شهرداری و تصویب شورای شهر مربوط با قیمت کارشناسی برای احداث مجتمع‌های اداری شهرستان اقدام کند.	به دستگاه‌های اجرائی زیرمجموعه قوه مجریه در شهرستان‌ها اجازه داده می‌شود با پیشنهاد استاندار و تأیید شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال	ب	۲	
بابت اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه تمام پیوست شماره (۱) این قانون، طرح‌های استانی، کمک به تأمین مسکن کارکنان دستگاه‌های اجرائی و مجتمع‌های اداری نیمه تمام، تکمیل، بازسازی و تجهیز پایگاه‌ها و حوزه‌های مقاومت شهرستان و استان	محل ردیف ۴۵-۵۳۰۰۰۰-۵۳۰۰۰۰ (جدول شماره ۹)	د	۳	
احداث، تکمیل، بازسازی و تجهیز رده‌های انتظامی با اولویت پاسگاه‌ها و کلانتری‌ها	پنج درصد (۵٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان موضوع جدول (۱-۱۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۰	و	-	

<p>تا مبلغ پنج هزار (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال به جمعیت هلال‌احمر و تا مبلغ یک هزار و هفتصد میلیارد (۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قالب اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای</p>	<p>از محل منابع تنخواه‌گردان موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)</p>	<p>۱ -</p>	<p>۱۳</p>
<p>پیشگیری از خسارات ناشی از جاری شدن سیلاب در شهرهای دارای مطالعات جمع‌آوری آب‌های سطحی</p>	<p>از محل منابع تنخواه‌گردان موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) آورده شهرداری و پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت تا سقف پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از طریق وزارت کشور</p>	<p>۳ -</p>	<p>۱۳</p>
<p>توسعه و تسریع در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سرمایه‌گذاری در طرح‌ها و ردیف‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جهت خرید کیک زرد با منشأ داخلی یا خارجی و یا تملک سهام معادن پرتوزا و شرکت‌های مرتبط با چرخه سوخت</p>	<p>فروش مواد معدنی و محصولات جانبی همراه با مواد پرتوزا به وسیله شرکت تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران</p>	<p>ج -</p>	<p>۱۳</p>
<p>تسریع و تسهیل در اجرای طرح تأمین برق چاه‌های کشاورزی</p>	<p>مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات تکلیفی از طریق بانک‌های عامل با تضمین وزارت نفت به شرکت توانیر و شرکت‌های زیرمجموعه آن</p>	<p>و -</p>	<p>۱۳</p>
<p>۱. تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرف توسعه و نوسازی شبکه فرسوده برق کشور و جابجایی تیرهای برق روستایی ۲. تا سقف پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در قالب مشارکت توانیر به میزان چهل درصد (۴۰٪) در برق‌رسانی به شهرک‌های صنعتی و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی با آورده شصت درصد (۶۰٪) آن شهرک‌ها، نواحی و مناطق تا سقف دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرف تأسیس و تکمیل آزمایشگاه‌های مرجع تجدیدپذیر تا سقف بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرف رفع تنش آبی شهرهای دارای تنش و اصلاح و بازسازی شبکه آب شرب روستایی و آب‌رسانی به مناطق محروم تا سقف سیزده هزار میلیارد (۱۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرف اعطای تسهیلات خطرپذیر به شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت برق و شرکت‌های فعال در حوزه اصلاح الگوی مصرف انرژی و تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای تکمیل زیرساخت شبکه ملی اطلاعات کشور</p>	<p>بهای انرژی برق تحویلی به صنایع فولادی، آلومینیوم، مس، فلزات اساسی و کانی‌های فلزی، واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی منابع تا سقف هشتاد هزار میلیارد (۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰)</p>	<p>ز -</p>	<p>۱۵</p>
<p>تأمین مالی طرح‌های نوسازی تأسیسات و شبکه فرسوده آب و برق کشور از جمله مناطق کمتر توسعه‌یافته و طرح‌های نیمه‌تمام</p>	<p>واگذاری بخشی از املاک و دارایی‌های شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نیرو تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال</p>	<p>ط -</p>	<p>۱۵</p>

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای با تاکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن (بنا به درخواست خانوار) با بازپرداخت حداکثر بیست ساله برای خانواده های فاقد مسکن	مبلغ نه هزار میلیارد (۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال توسط بانک مرکزی از هر محل از جمله منابع سپرده های پس انداز و جاری قرض الحسنه نظام بانکی	۱	ه	۱۶
کمک به سرمایه گذاری های خطرپذیر، ایجاد کارور(پراتور)های ارائه کننده خدمات الکترونیکی در کلیه بخش ها، حمایت از طرح(پروژه)های توسعه ای اشتغال آفرین و یا صادرات کالا و خدمات	مبلغ یک هزار و چهارصد میلیارد (۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی شرکت های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	-	ب	۱۸
انجام طرح(پروژه)های دولت الکترونیک و توسعه خدمات الکترونیکی از جمله موضوع ماده (۶۹) قانون برنامه ششم و مبلغ سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از مبلغ مذکور با اولویت برای توسعه اینترنت روستایی اختصاص می یابد	مبلغ حداکثر پنج هزار میلیارد (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و منابع داخلی شرکت های تابعه	-	ج	
کمک به سرمایه گذاری های خطرپذیر و حمایت از ساخت داخل و طرح های توسعه ای اشتغال آفرین و تولید	مبلغ حداکثر هشت هزار میلیارد (۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی شرکت های تابعه وزارت نفت	-	د	
تأمین منابع مورد نیاز اتمام طرح های عمرانی (با اولویت طرح (پروژه)های نیمه تمام بالای هشتاد درصد (۸۰٪) پیشرفت و پیشران های منطقه ای مناطق کم برخوردار) در سقف دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال	ماده (۵۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	-	ه	
مشارکت در هر یک از طرح (پروژه)های بزرگ زیربنایی و طرح های تملک دارایی های سرمایه ای نظیر طرح های آزادراهی و بزرگراهی و راه های اصلی، صنعتی و تولیدی در قالب تأمین مالی و تملک و ایجاد شرکت و صندوق طرح (پروژه) و حداکثر تا سقف چهل درصد (۴۰٪) از سرمایه پایه خود (با احتساب سهم سرمایه گذاری در شرکت های مرتبط با فعالیت بانکداری) مشارکت نمایند.	منابع حاصل از واگذاری دارایی های مازاد بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی	-	ز	
سرمایه گذاری برای رفع محرومیت با اولویت استان های محروم و مناطق محروم	تا یک درصد (۱٪) از سود ویژه شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی (غیر از سود سهم دولت و مالیات)	-	ح	

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

۳- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۳-۱- وضعیت ارقام کلان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

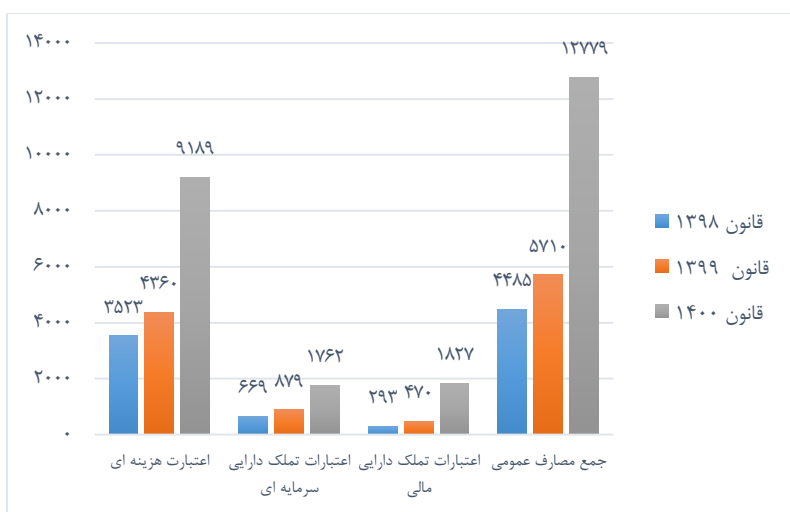
مصارف عمومی کشور در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور در تراز با منابع عمومی آن، بالغ بر ۱۲،۷۷۹ هزار میلیارد ریال مصوب شده است. مطابق نمودار ۱ و در چارچوب قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه عمومی دولت اعم مصارف عمومی و اختصاصی، برابر با ۱۸۲۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد که شامل ۷۲۷ هزار میلیارد ریال اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی»، ۳۱۶ هزار میلیارد ریال اعتبارات «دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها»، ۶۳ هزار میلیارد ریال اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» و ۷۱۹ هزار میلیارد ریال اعتبارات «ردیف‌های متفرقه» است. اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی»، در قانون شامل ۵۸۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات ردیف‌های مندرج در پیوست شماره یک و ۱۴۶ هزار میلیارد ریال ردیف‌های متفرقه برای دستگاه‌های مزبور است. اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» قانون شامل ۵۸ هزار میلیارد ریال به طور مشخص برای دستگاه‌های اجرایی ملی و ۵ هزار میلیارد ریال برای دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها (جدول ۳) می‌باشد. لازم به ذکر است که اعتبارات اختصاصی دستگاه‌های اجرایی تحت عنوان سایر منابع در موافقت‌نامه‌های طرح‌های عمرانی پیش‌بینی و تخصیص می‌یابد.

جدول ۲: مصارف عمومی دولت در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (میلیون ریال)

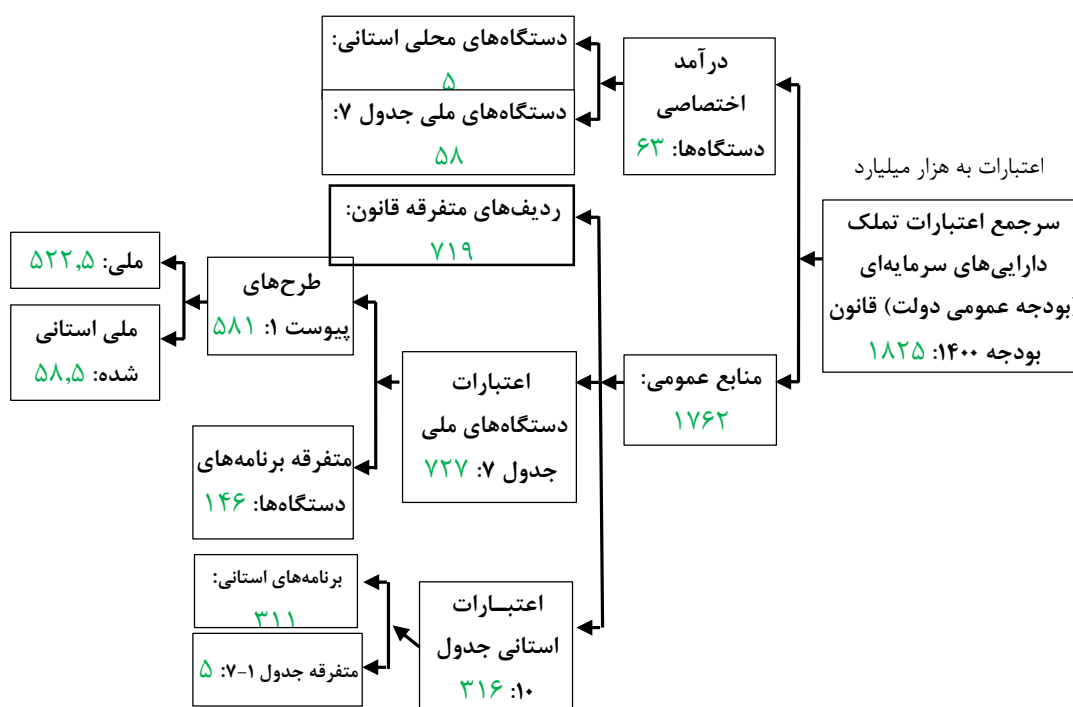
عنوان مصارف	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
اعتبارات هزینه‌ای	۳,۵۲۳,۷۵۹,۱۰۳	۴,۳۶۰,۳۱۵,۵۶۷	۶,۳۷۰,۱۱۶,۵۸۹	۹,۱۸۹,۱۶۳,۸۴۶	۱۱۰
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۶۶۹,۲۹۵,۷۵۲	۸۷۹,۸۲۰,۸۹۳	۱,۰۴۰,۳۱۰,۹۳۹	۱,۷۶۲,۶۴۵,۵۱۰	۱۰۰
اعتبارات تملک دارایی مالی	۲۹۳,۴۷۹,۳۹۵	۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۳,۰۰۰,۰۰۰	۱,۸۲۷,۴۰۰,۰۰۰	۲۸۸
جمع مصارف عمومی دولت	۴,۴۸۵,۸۱۱,۱۵۴	۵,۷۱۰,۱۳۶,۴۶۰	۸,۴۱۳,۴۲۷,۵۲۸	۱۲,۷۷۹,۲۰۹,۳۵۶	۱۲۳

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تکیه بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نمودار ۱: مصارف عمومی کشور در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (مبالغ به هزار میلیارد ریال)
 مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

نمودار ۲: طبقه‌بندی سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت) در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور
 مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰

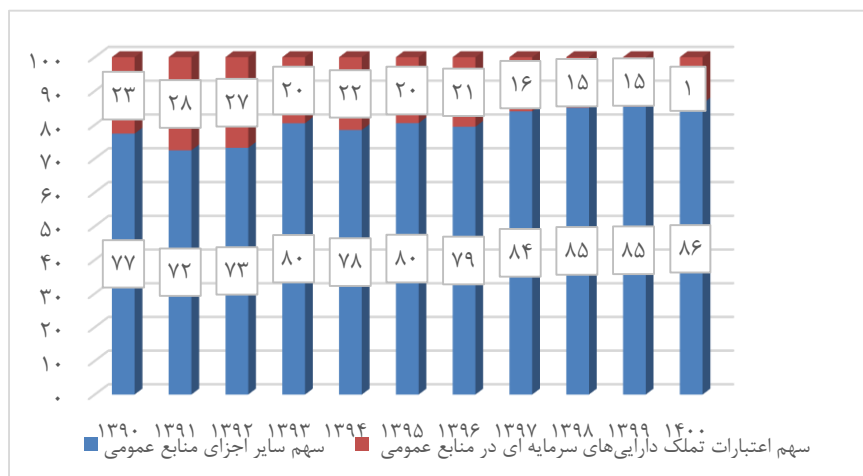
جدول ۳: سرجمع توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت) (مبالغ به میلیون ریال)

شرح	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لايه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۸۰۵,۷۶۲,۶۱۰	۹۱۴,۶۴۲,۹۷۱	۱,۰۹۶,۸۸۹,۰۴۹	۱,۸۲۶,۰۴۲,۷۲۴	۹۹.۶
۱-۱- مصارف عمومی	۶۶۹,۲۹۵,۷۵۲	۸۷۹,۸۲۰,۸۹۳	۱,۰۴۰,۳۱۰,۹۳۹	۱,۷۶۲,۶۴۵,۵۱۰	۱۰۰.۳
۱-۱-۱- اعتبارات دستگاه‌های ملی (جدول ۷)	۴۱۱,۳۵۱,۷۶۷	۴۸۲,۸۶۲,۸۰۲	۶۲۰,۲۴۱,۲۲۳	۷۲۷,۲۰۴,۲۰۴	۵۰.۶
۱-۱-۱-۱- طرح‌های پیوست شماره (۱)	۳۰۲,۱۲۰,۹۹۹	۳۸۵,۸۶۹,۰۲۲	۴۹۳,۵۱۰,۹۳۸	۵۸۰,۷۴۵,۵۵۷	۵۰.۵
۱-۱-۱-۱-۱- طرح‌های ملی	۲۶۴,۵۸۱,۹۹۴	۳۴۷,۹۰۹,۴۱۵	۴۴۴,۴۹۲,۹۴۳	۵۲۲,۶۷۸,۷۹۲	۵۰.۲
۱-۱-۱-۱-۱- طرح‌های ملی استانی شده	۳۷,۵۳۹,۰۰۵	۳۷,۹۵۹,۶۰۷	۴۹,۰۱۷,۹۹۵	۵۸,۰۶۶,۷۶۵	۵۳.۰
۱-۱-۱-۱-۱- متفرقه برنامه دستگاه‌ها	۱۰,۹۲۳۰,۷۶۸	۹۶,۹۹۳,۷۸۰	۱۲۶,۷۳۰,۲۸۵	۱۴۶,۴۵۸,۶۴۷	۵۱.۰
۱-۱-۱-۱-۱- ردیف‌های متفرقه (جدول ۹)	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۲۶۸,۳۱۷,۰۲۱	۲۳۹,۶۶۶,۵۲۵	۷۱۸,۹۸۸,۶۱۵	۱۶۸.۰
۱-۱-۱-۱- اعتبارات استانی (جدول ۱۰)	۱۱۸,۴۶۲,۳۲۲	۱۲۸,۶۴۱,۰۷۰	۱۸۰,۴۰۳,۱۹۱	۳۱۶,۴۵۲,۶۹۱	۱۴۶.۰
۱-۱-۱-۱-۱- درآمد اختصاصی دستگاه‌ها	۱۳۶,۴۶۶,۸۵۸	۳۴,۸۲۲,۰۷۸	۵۶,۵۷۸,۱۱۰	۶۳,۳۹۷,۲۱۴	۸۲.۱
۱-۱-۱-۱-۱- دستگاه‌های ملی (جدول ۷)	۱۳۱,۲۶۴,۸۳۰	۳۰,۷۸۴,۸۶۵	۵۱,۵۴۵,۶۱۰	۵۸,۳۶۴,۷۱۴	۸۹.۶
۱-۱-۱-۱-۱- دستگاه‌های محلی استانی	۵,۲۰۲,۰۲۸	۴,۰۳۷,۲۱۳	۵,۰۳۲,۵۰۰	۵,۰۳۲,۵۰۰	۲۴.۷

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

مطابق جدول (۳) سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی بالغ بر ۱۷۶۲ هزار میلیارد ریال مصوب شده است که این میزان اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (بالغ بر ۸۷۹ هزار میلیارد ریال) رشد ۱۰۰ درصدی و نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (بالغ بر ۶۶۹ هزار میلیارد ریال) رشد ۱۶۳ درصدی داشته است. همچنین سهم این اعتبارات نسبت به منابع عمومی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ۱۳/۷ درصد می‌باشد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۱۵/۴ درصد) با کاهش ۱,۷ درصدی مواجه بوده است.

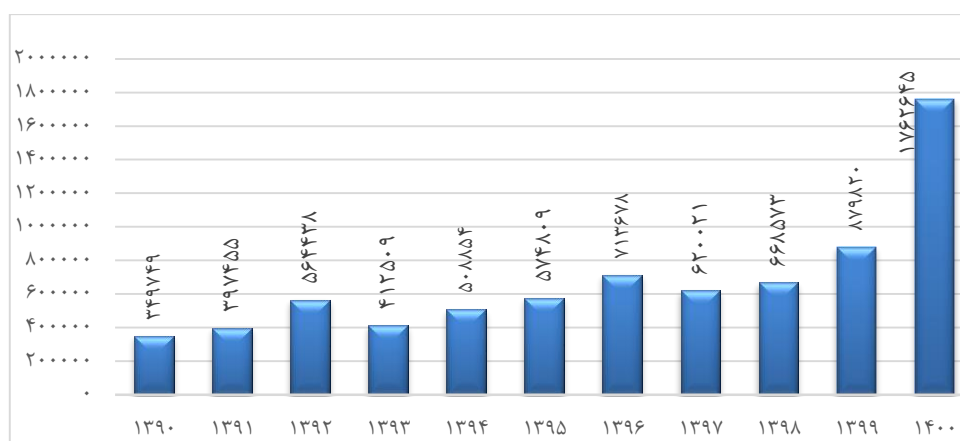
همان‌گونه که از نمودار ۳ پیداست طی سال‌های اخیر، سهم اعتبارات مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت، از بیش از ۲۷ درصد در سال ۱۳۹۲ به کمتر از ۱۴ درصد در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ رسیده؛ به عبارتی با کاهش سهم بیش از ۱۳ واحد درصدی مواجه بوده است.

نمودار ۳: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت (درصد)

مأخذ: قوانین بودجه سنواری کشور و محاسبات نگارنده

بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب از منابع عمومی دولت حکایت از افزایش سه برابری بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طی ۱۱ سال اخیر دارد، به طوری که مقدار این اعتبارات از ۵۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۲ به بیش از ۱۷۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ رسیده است. لازم به ذکر است تورم چند سال اخیر که عموماً به دلیل شوک‌های مربوط به تحریم‌های آمریکا تحمیل شده است، باعث شده تا رقم واقعی این اعتبارات به شکل قابل توجهی کمتر از مقادیر اسمی آن باشد. در نمودار ۴ مقادیر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ به قیمت جاری آمده است.

نمودار ۴: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب سالیانه (میلیارد ریال)

مأخذ: قوانین بودجه سنواری کشور و محاسبات نگارنده

از منظر دیگر، اعتبارات عمرانی به سه گروه ملی، استانی و متفرقه قابل تقسیم هستند. مطابق نمودار ۶ در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، ۴۱ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به طرح‌های ملی و ملی استانی شده مندرج در پیوست شماره یک، ۴۱ درصد مربوط به ردیف‌های متفرقه و ۱۸ درصد

مربوط به طرح‌های استانی است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در قانون مزبور، اعتباری حدود ۷۲۷ هزار میلیارد ریال به خود اختصاص داده‌اند که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۴۸۲ هزار میلیارد ریال) ۵۰ درصد افزایش داشته است. اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای ملی از محل درآمدهای اختصاصی که بالغ بر ۵۸ هزار میلیارد ریال است در جدول شماره ۶ ماده واحده (برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور، فصل) بین امور و فصول توزیع نشده و فقط در انتها در ستون اعتبارات اختصاصی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به صورت سرجمع اعتبارات پیش‌بینی شده است. اعتبارات تملک دارایی‌های استانی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، بالغ بر ۳۱۶ هزار میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹، افزایش چشمگیر ۱۴۶ درصدی داشته که نشان می‌دهد دولت تصمیم دارد در سال آینده اختیارات عمرانی زیادی را به نسبت سال‌های قبل به استان‌ها واگذار کند.

اعتبارات عمرانی در ردیف‌های متفرقه در قانون یاد شده بالغ بر ۷۱۸ هزار میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ رشد نامعقول ۱۶۸ درصدی را تجربه کرده است.

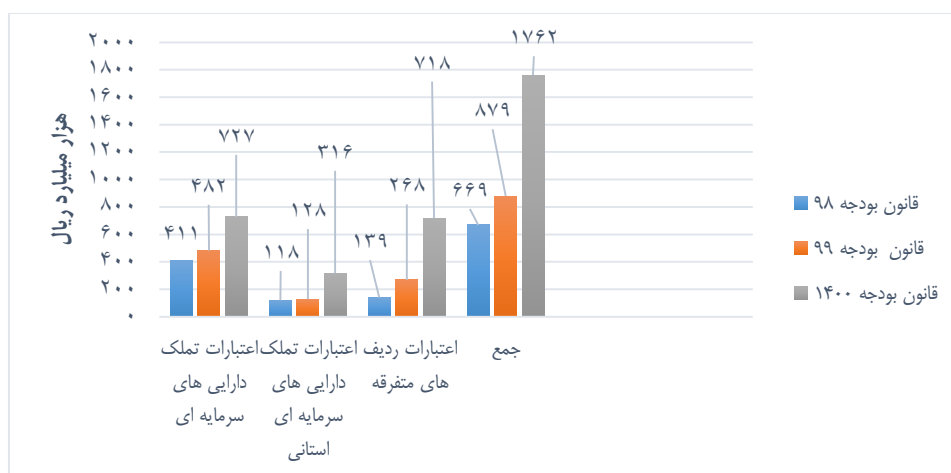
جدول ۴ اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به تفکیک ملی، استانی و متفرقه و همچنین رشد آنها را مطابق با قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کشور نشان می‌دهد.

جدول ۴: مقایسه کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور به تفکیک اجزاء آن (ارقام به میلیون ریال)

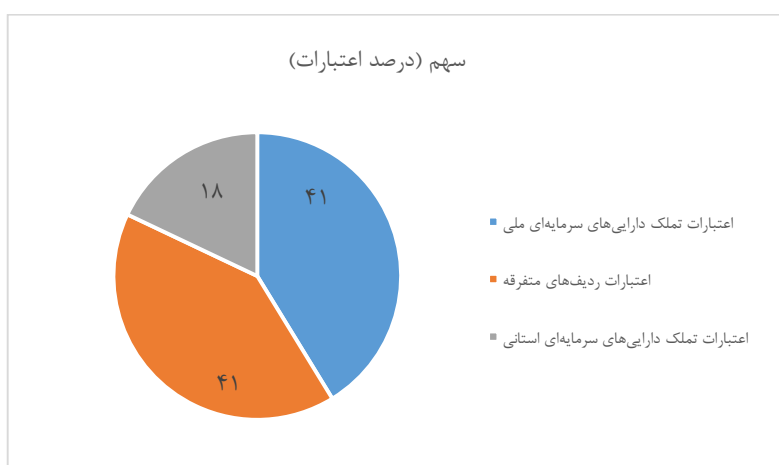
شرح	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی	۴۱۱,۳۵۱,۷۶۷	۴۸۲,۸۶۲,۸۰۲	۶۲۰,۲۴۱,۲۲۳	۷۲۷,۲۰۴,۲۰۴	۵۰,۶
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی	۱۱۸,۴۶۲,۳۲۲	۱۲۸,۶۴۱,۰۷۰	۱۸۰,۴۰۳,۱۹۱	۳۱۶,۴۵۲,۶۹۱	۱۴۶,۰
اعتبارات ردیف‌های متفرقه	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۲۶۸,۳۱۷,۰۲۱	۲۳۹,۶۶۶,۵۲۵	۷۱۸,۹۸۸,۶۱۵	۱۶۸,۰
جمع	۶۶۹,۲۹۵,۷۵۲	۸۷۹,۸۲۰,۸۹۳	۱,۰۴۰,۳۱۰,۹۳۹	۱,۷۶۲,۶۴۵,۵۱۰	۱۰۰,۳

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نمودار ۵: مقایسه ارقام بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با قانون بودجه‌های سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹
 مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

نمودار ۶: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه ۱۴۰۰
 مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

مطابق جدول شماره (۳) ماده واحد قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات پیش‌بینی شده برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هفت فصل به شرح جدول ۵ باید هزینه شود. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور، اعتبارات فصل ساختمان و سایر مستحقات که ۷۳ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به خود اختصاص می‌دهد، رشد ۱۲۳ درصدی داشته است.

جدول ۵: فصول هزینه‌های اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ از محل منابع عمومی (مبالغ به میلیون ریال)

فصول هزینه‌ای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	میزان اعتبار در قانون بودجه ۱۳۹۹	میزان اعتبار در لایحه بودجه ۱۴۰۰	میزان اعتبار در قانون بودجه ۱۴۰۰	نسبت اعتبار هر فصل به کل اعتبار پیش‌بینی شده در قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
فصل اول: ساختمان و سایر مستحقات	۵۸۱,۴۸۳,۳۲۲	۷۹۶,۶۵۹,۵۰۵	۱,۲۹۷,۱۵۶,۱۰۱	۷۳,۶	۱۲۳,۱
فصل دوم: ماشین‌آلات و تجهیزات	۱۶۵,۸۵۲,۶۶۰	۱۴۶,۸۹۴,۸۹۹	۳۶۹,۵۹۰,۴۴۸	۲۱,۰	۱۲۲,۸
فصل سوم: سایر دارایی‌های ثابت	۱,۵۹۷,۶۳۸	۲,۶۵۹,۵۱۶	۲,۶۷۹,۵۱۶	۰,۲	۶۷,۷
فصل چهارم: استفاده از موجودی انبار	۷۲,۴۶۳	۳۸,۷۷۳	۳۸,۷۷۳	۰,۰	-۴۶,۵
فصل پنجم: اقلام گران‌بها	۱۳۶,۷۱۹	۸,۵۳۳	۸,۵۳۳	۰,۰	-۹۳,۸
فصل ششم: زمین	۲۱,۸۲۰,۰۱۷	۵,۴۳۷,۷۸۹	۵,۶۸۷,۷۸۹	۰,۳	-۷۳,۹
فصل هفتم: سایر دارایی‌های تولید نشده	۱۰۸,۸۵۸,۱۷۴	۸۸,۶۱۱,۹۲۴	۸۷,۴۸۴,۳۵۰	۵,۰	-۱۹,۶
جمع	۸۷۹,۸۲۰,۸۹۳	۱,۰۴۰,۳۱۰,۹۳۹	۱,۷۶۲,۶۴۵,۵۱۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۳

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

۳-۲- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور

توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور، مختص اعتبارات جدول شماره (۶) جداول کلان و اعتبارات پیوست شماره (۱) قوانین بودجه سنواتی می‌باشد و شامل اعتبارات استانی و متفرقه (جدول ۹) نمی‌شود. در ادامه این بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ده‌گانه و مبتنی بر جدول شماره (۶) مورد بررسی قرار گرفته است. طبق جدول ۶ بیشترین میزان اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، متعلق به امور اقتصادی با ۳۸۶ هزار میلیارد ریال اعتبار است. کمترین میزان اعتبار نیز برای امور رفاه اجتماعی با ۲۶۴۶ میلیارد ریال است.

جدول ۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ده‌گانه (ارقام به میلیون ریال)

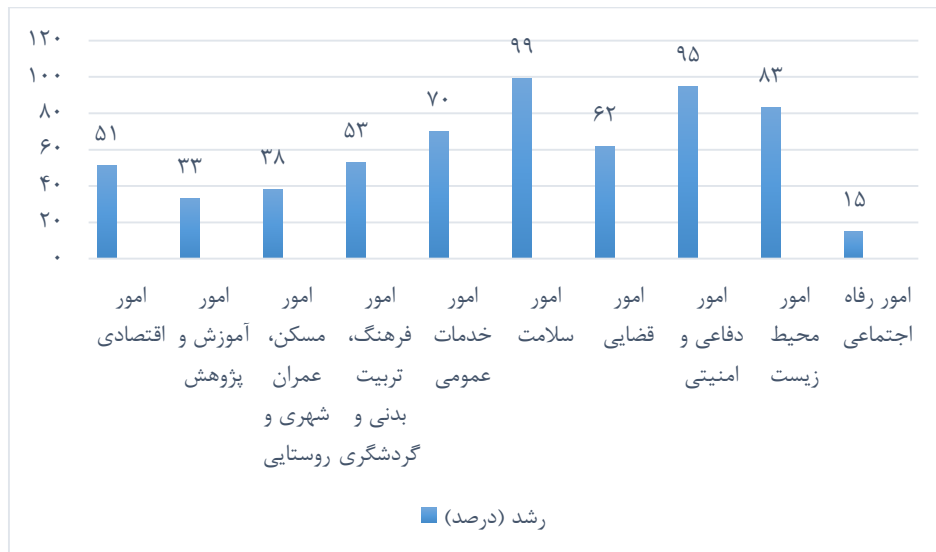
نام امور	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات امور از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه ۱۴۰۰
امور اقتصادی	۲۱۸,۵۰۰,۵۶۸	۲۵۵,۹۱۹,۷۳۵	۳۲۶,۰۲۶,۵۴۱	۳۸۶,۷۵۴,۵۴۱	۵۱,۱	۵۳,۲
امور آموزش و پژوهش	۵۴,۲۵۷,۵۷۶	۶۸,۹۵۷,۳۹۵	۸۷,۸۴۹,۹۳۹	۹۱,۷۰۵,۵۵۹	۳۳,۰	۱۲,۶

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نام امور	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه ۱۴۰۰
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۵۲,۳۹۷,۳۱۰	۶۱,۵۵۵,۸۳۳	۷۶,۸۶۸,۹۲۹	۸۵,۰۹۵,۹۲۹	۳۸.۲	۱۱.۷
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۲۱,۹۳۸,۲۱۸	۲۲,۹۳۴,۴۹۶	۲۵,۸۸۴,۳۲۲	۳۵,۱۰۴,۳۲۲	۵۳.۱	۴.۸
امور خدمات عمومی	۲۲,۸۵۹,۲۴۱	۲۲,۳۷۳,۳۳۳	۳۷,۹۶۳,۶۷۲	۳۸,۰۰۶,۶۷۲	۶۹.۹	۵.۲
امور سلامت	۱۳,۵۵۸,۴۳۴	۱۳,۷۱۷,۱۳۲	۱۶,۰۴۳,۰۳۳	۲۷,۲۹۲,۳۹۴	۹۹.۰	۳.۸
امور قضایی	۱۰,۵۹۸,۸۵۲	۲۲,۵۲۶,۷۹۱	۳۰,۲۹۳,۳۶۶	۳۶,۴۵۳,۳۶۶	۶۱.۸	۵.۰
امور دفاعی و امنیتی	۱۱,۲۲۹,۲۷۶	۹,۷۶۲,۷۳۷	۱۱,۶۹۴,۴۵۵	۱۸,۹۹۴,۴۵۵	۹۴.۶	۲.۶
امور محیط‌زیست	۲,۸۱۵,۶۳۰	۲,۸۱۲,۸۴۹	۵,۰۵۰,۸۴۹	۵,۱۵۰,۸۴۹	۸۳.۱	۰.۷
امور رفاه اجتماعی	۳,۱۹۶,۶۶۲	۲,۳۰۲,۵۰۱	۲,۵۶۶,۱۱۷	۲,۶۴۶,۱۱۷	۱۴.۹	۰.۴
جمع	۴۱۱,۳۵۱,۷۶۷	۴۸۲,۸۶۲,۸۰۲	۶۲۰,۲۴۱,۲۲۳	۷۲۷,۲۰۴,۲۰۴	۵۰.۶	۱۰۰.۰

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

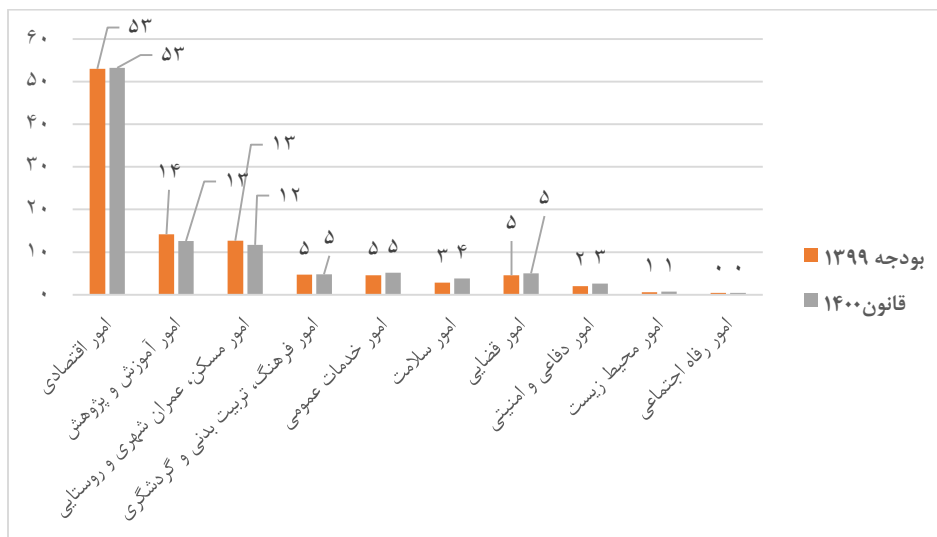
همان‌گونه که از جدول ۶ و نمودار ۷ پیداست، بیشترین نسبت افزایش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به امور سلامت با رشد ۹۹ درصدی و پس از آن به ترتیب امور دفاعی و امنیتی با رشد ۹۴,۶ درصدی، امور محیط‌زیست با رشد ۸۳ درصدی، امور خدمات عمومی با رشد ۶۹,۹ درصدی، امور قضایی با رشد ۶۱ درصدی، امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری با ۵۳ درصد رشد اعتبار نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۹ مواجه شده‌اند.

نمودار ۷: میزان رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ به تفکیک امور ده‌گانه

مأخذ: جدول شماره ۶ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۰ و محاسبات نگارنده

در نمودار ۸ سهم امور ده‌گانه از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (درصد) آمده است. مطابق این نمودار، سهم اعتبارات امور خدمات عمومی، امور محیط‌زیست در قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ افزایش و امور مسکن، عمران شهری و روستایی کاهش یافته و در سهم سایر امور باقی‌مانده تغییر آن‌چنانی ایجاد نشده است.

نمودار ۸: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور ده‌گانه از قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۹ کشور (درصد)

مأخذ: جدول شماره ۶ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۹۹، قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

۳-۳- طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پیوست شماره یک)

پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به سه قسمت اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرایی، طرح‌های مشارکت بخش عمومی- خصوصی و طرح‌های جدید سال ۱۴۰۰ تقسیم شده است. قسمت اول این پیوست شامل کلیه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعم از ملی و ملی استانی می‌باشد. در قسمت دوم طرح‌هایی که با توجه به تبصره ۱۹ قوانین بودجه سنواتی قبل و طرح‌های موضوع ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی تعیین و انتخاب شده‌اند، درج گردیده است. در بخش سوم نیز طرح‌های جدیدی که در مجلس از سوی نمایندگان پیشنهاد شده، ارائه گردیده است. طرح‌ها و پروژه‌های جدید در صورتی قابل اجرا است که در هر مورد مجوز موضوع ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) تا اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ اخذ شود.

همان‌طور که در بخش‌های قبلی اشاره شد، از مجموع ۱۷۶۲ هزار میلیارد ریال اعتبارات از محل منابع عمومی برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، بیش از ۵۸۰ هزار میلیارد ریال به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود در پیوست (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ اختصاص داده شده که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۹، رشد ۵۰ درصدی را نشان می‌دهد.

جدول ۷: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (ارقام

میلیون ریال)

شرح	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۹
اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پیوست شماره یک)	۳۰۲,۱۲۰,۹۹۹	۳۸۵,۸۶۹,۰۲۲	۴۹۳,۵۱۰,۹۳۸	۵۸۰,۷۴۵,۵۵۷	۵۰.۵

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

در جدول ۸ شمای کلی از تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود در پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ و مقایسه آن با قانون بودجه ۱۳۹۹ و همچنین درصد تغییر این طرح‌ها نسبت به هم مورد اشاره قرار گرفته است. طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی، فنی و اقتصادی و اجتماعی توسط دستگاه اجرایی در مدت و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدف‌های برنامه توسعه پنج ساله به صورت سرمایه‌گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه‌ای اجرا شده و منابع مورد نیاز آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود.

تعداد ۲۶۵۶ طرح در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مصوب شده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ به تعداد ۷۱ طرح افزایش داشته است و شامل طرح‌هایی می‌شود که طی امسال یا مجوز کمیسیون ماده (۲۳) قانون الحاق (۲) را دریافت کرده‌اند یا سایر طرح‌ها را شامل می‌شوند. طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از چند بعد قابل طبقه‌بندی هستند، به طوری که از بعد حوزه عملکردی به دو دسته طرح‌های ملی و طرح‌های ملی استانی شده (طرح استانی ویژه سابق) تقسیم می‌شوند. طرح ملی، مجموعه طرح‌هایی که جنبه استراتژیک داشته و از لحاظ سرمایه‌گذاری بزرگ و از نظر تکنولوژی پیچیده باشند و آثار مترتب بر اجرای آنها نیز از یک منطقه فراتر رود. طرح ملی استانی شده، مجموعه‌ای از طرح‌های ملی می‌باشند که در پیوست (۱) قانون بودجه به صورت استانی مشخص شده‌اند. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، از مجموع ۲۶۵۵ طرح، تعداد ۲۰۱۹ طرح ملی و ۶۳۶ طرح به صورت ملی استانی شده در نظر گرفته شده است. همچنین این طرح‌ها از بعد دارا بودن سال شروع و خاتمه به دو بخش طرح‌های غیرمستمر (دارای سال شروع و خاتمه) و طرح‌های مستمر (فقط دارای سال شروع) تقسیم می‌شوند. از مجموع ۲۶۵۶ طرح در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۸۹۱ طرح به صورت غیرمستمر و ۷۶۴ طرح به صورت مستمر در نظر گرفته شده است. تعداد طرح‌های مشمول تبصره ۱۹ (مشمول مشارکت عمومی خصوصی) در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ از جدول مربوطه حذف شده است.

جدول ۸: وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰

عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لاجه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
تعداد کل طرح‌های پیوست شماره یک	۲۷۴۰	۲۵۸۵	۲۵۹۳	۲۶۵۵	۲,۳
تعداد طرح‌های ملی	۲۰۱۱	۱۹۳۰	۱۹۵۸	۲۰۱۹	۳,۱
تعداد طرح‌های ملی استانی شده	۸۲۹	۶۵۵	۶۳۵	۶۳۶	۱۱۵
تعداد طرح‌های مشمول تبصره ۱۹	۱۴۲	۱۱۵	۷۴	از جدول پیوست (۱) حذف شده است.	-
تعداد طرح‌های غیرمستمر	۱,۹۵۶	۱,۸۳۹	۱۸۳۱	۱۸۹۱	۳,۲
تعداد طرح‌های مستمر	۷۸۴	۷۴۶	۷۶۲	۷۶۴	۲,۶

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

بررسی تعداد طرح‌های غیرمستمر پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه نشان می‌دهد که امور راه و ترابری و مدیریت عمران شهری و روستایی با ۵۹۷ طرح غیرمستمر بیشترین تعداد از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای غیرمستمر را به خود اختصاص داده است و امور آب، کشاورزی و محیط‌زیست با ۴۵۵ طرح و امور سلامت و رفاه اجتماعی با ۲۳۵ طرح در رده‌های بعدی قرار دارند. از سوی دیگر، امور آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای با ۱۵ طرح کمترین تعداد طرح‌های غیرمستمر

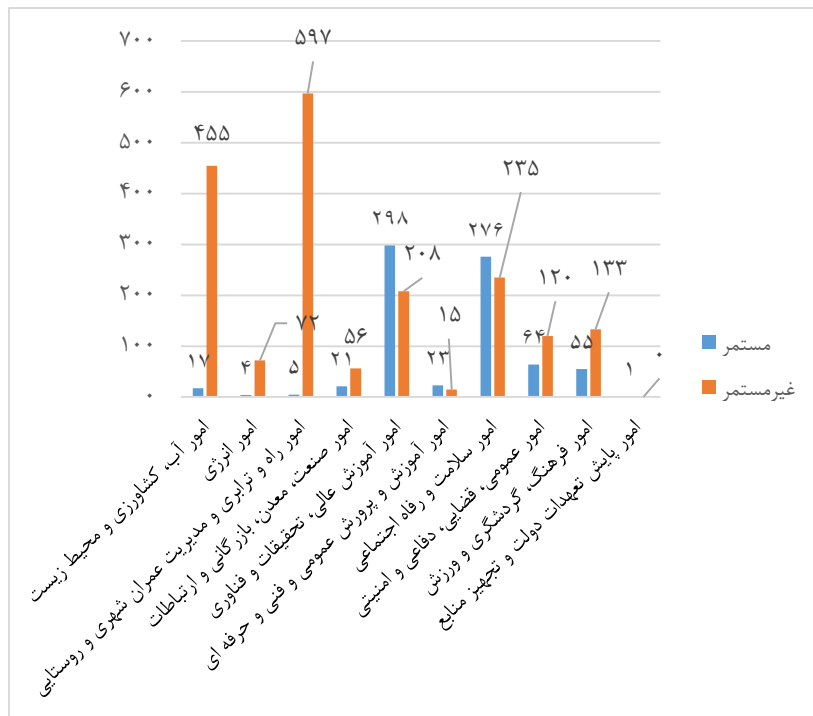
وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تکلیف بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور به خود اختصاص داده است. امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری، سلامت و رفاه اجتماعی و امور عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی به ترتیب با ۲۹۸، ۲۷۶ و ۶۴ طرح مستمر، اموری هستند که بیشترین طرح‌های مستمر را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۹: تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مستمر و غیرمستمر پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه

سهم تعداد طرح‌های غیرمستمر امور از کل طرح‌های غیرمستمر قانون بودجه سال ۱۴۰۰	سهم تعداد طرح‌های مستمر امور از کل طرح‌های مستمر قانون بودجه سال ۱۴۰۰	غیرمستمر	مستمر	تعداد کل طرح‌های امور ده‌گانه	امور بخشی سازمان برنامه و بودجه
۲۴.۱	۲.۲	۴۵۵	۱۷	۴۷۲	امور آب، کشاورزی و محیط‌زیست
۳.۸	۰.۵	۷۲	۴	۷۶	امور انرژی
۳۱.۶	۰.۷	۵۹۷	۵	۶۰۲	امور راه و ترابری و مدیریت عمران شهری و روستایی
۳.۰	۲.۷	۵۶	۲۱	۷۷	امور صنعت، معدن، بازرگانی و ارتباطات
۱۱.۰	۳۹.۰	۲۰۸	۲۹۸	۵۰۶	امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری
۰.۸	۳.۰	۱۵	۲۳	۳۸	امور آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای
۱۲.۴	۳۶.۱	۲۳۵	۲۷۶	۵۱۱	امور سلامت و رفاه اجتماعی
۶.۳	۸.۴	۱۲۰	۶۴	۱۸۴	امور عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی
۷.۰	۷.۲	۱۳۳	۵۵	۱۸۸	امور فرهنگ، گردشگری و ورزش
۰.۰	۰.۱	۰	۱	۱	امور پایش تعهدات دولت و تجهیز منابع
۱۰۰	۱۰۰	۱۸۹۱	۷۶۴	۵۲۶۵	جمع

مأخذ: قانون بودجه ۱۴۰۰ و محاسبات نگارنده

نمودار ۹: تعداد طرح‌های (مستمر و غیرمستمر) پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه کشور
 مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور و محاسبات نگارنده

۳-۴- توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) به تفکیک

دستگاه‌های اجرایی اصلی

توزیع اعتبارات در قالب دستگاه‌های اجرایی یکی دیگر از انواع توزیع اعتبارات در قوانین بودجه سنواتی کشور است. دستگاه‌های اجرایی را می‌توان در دو بخش اصلی و تابعه طبقه‌بندی کرد. دستگاه‌های اجرایی تابعه دستگاه‌هایی هستند که از حیث ساختار تشکیلاتی، مأموریت و وظایف ذیل یکی از دستگاه‌های اجرایی اصلی قرار می‌گیرند.

جدول ۱۰، توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) را به تفکیک دستگاه‌های اجرایی اصلی در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کشور نشان می‌دهد. میزان این اعتبارات در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، بالغ بر ۵۸۰ هزار میلیارد ریال مصوب شده که این مقدار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کشور ۵۳ درصد رشد داشته است. در بین دستگاه‌های اجرایی اصلی وزارتین راه و شهرسازی، نیرو، آموزش و پرورش، جهاد کشاورزی، علوم، تحقیقات، فناوری و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت کشور به ترتیب بیشترین اعتبار و سهم از کل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را در قانون بودجه ۱۴۰۰ به خود اختصاص داده‌اند. مرکز ملی فضای مجازی کشور، نهاد نمایندگی

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تکیه بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سازمان ملی استاندارد، وزارت کار، تعاون و رفاه جزء دستگاه‌هایی هستند که میزان اعتبارات پیش‌بینی شده آنها نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ از رشد چشمگیری برخوردار بوده است.

جدول ۱۰: توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) به تفکیک دستگاه‌های اجرایی اصلی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ (ارقام به میلیون ریال)

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۰۱۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری	۳۸۵۹۰۰	۵۶۳۳۷۰	۵۸۸۳۷۰	۵۲,۵	۰,۱
۱۰۱۰۰۴	شورای عالی امنیت ملی	۱۸۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۶۶,۷	۰,۰
۱۰۱۰۱۵	دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری	۱۵۰	۲۰۰	۲۰۰	۳۳,۳	۰,۰
۱۰۱۰۲۶	مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴۳۰۰	۵۰۰۰	۸۰۰۰	۸۶,۰	۰,۰
۱۰۱۰۵۲	معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور	۹۰۰۰	۱۱۷۰۰	۱۱۷۰۰	۳۰,۰	۰,۰
۱۰۱۰۵۷	سازمان اداری و استخدامی کشور	۲۱۲۲۰۰	۲۳۵۰۰۰	۲۳۵۰۰۰	۱۰,۷	۰,۰
۱۰۱۰۷۷	مرکز ملی فضای مجازی کشور	۲۰۰۰۰	۲۴۵۰۰۰	۲۴۵۰۰۰	۱۱۲۵,۰	۰,۰

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۲۲۰۰۰۰	۳۱۰۰۰۰	۳۱۰۰۰۰	۴۰٫۹	۰٫۱
۱۰۱۵۰۰	مجلس شورای اسلامی	۷۰۰۶۴۰	۷۵۴۶۰۰	۷۹۴۶۰۰	۱۳٫۴	۰٫۱
۱۰۱۶۰۰	شورای نگهبان	۳۸۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰	۱۰٫۵	۰٫۱
۱۰۲۱۰۰	وزارت اطلاعات	۰	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	!DIV/0#	۰٫۳
۱۰۲۵۰۰	سازمان برنامه و بودجه کشور	۸۹۰۵۰۰	۱۴۱۶۶۳۷	۱۴۱۶۶۳۷	۵۹٫۱	۰٫۲
۱۰۵۰۰۰	وزارت کشور	۱۵۰۰۶۱۸۴	۲۲۲۶۹۶۸۴	۲۳۸۱۹۶۸۴	۵۸٫۷	۴٫۱
۱۰۶۰۰۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۳۰۹۷۷۰۷	۳۵۱۸۹۵۵	۸۷۱۸۹۵۵	۱۸۱٫۵	۱٫۵
۱۰۷۰۰۰	وزارت امور خارجه	۳۴۰۷۰۸	۴۱۲۸۵۸	۴۱۲۸۵۸	۲۱٫۲	۰٫۱
۱۰۸۰۰۰	وزارت دادگستری	۵۷۹۰۰۰	۶۹۸۰۰۰	۶۹۸۰۰۰	۲۰٫۶	۰٫۱
۱۰۸۱۰۰	دادگستری جمهوری اسلامی ایران	۱۱۶۷۸۷۰۷	۱۵۲۷۴۰۰۱	۱۵۹۷۴۰۰۱	۳۶٫۸	۲٫۸

وضعیت اعتبارات کمک‌دارایی‌های سرمیداری با تکمیل بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۱۰۰۰۰	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۲۹۱۷۳۳۶	۳۰۹۰۵۴۰	۳۰۹۰۵۴۰	۵,۹	۰,۵
۱۱۱۱۰۰	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۱۴۰۹۹۷۰	۱۵۳۸۷۰۰	۱۶۳۸۷۰۰	۱۶,۲	۰,۳
۱۱۱۲۰۰	ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران	۳۵۸۷۱۷	۴۲۸۰۰۰	۴۲۸۰۰۰	۱۹,۳	۰,۱
۱۱۱۳۰۰	ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۶۰۴۱	۷۳۰۰	۷۳۰۰	۲۰,۸	۰,۰
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۸۱۳۶۰۰	۸۶۵۰۰۰	۱۳۸۵۰۰۰	۷۰,۲	۰,۲
۱۱۳۵۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۷۱۱۴۱۹۱	۲۳۶۷۳۹۰۵	۲۵۵۱۳۹۰۵	۴۹,۱	۴,۴
۱۱۳۶۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۳۲۰۰	۳۸۴۰	۳۸۴۰	۲۰,۰	۰,۰

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبار دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۱۳۶۲۰	جهاد دانشگاهی	۴۲۲۰۰۰	۳۶۸۷۶۷	۶۴۳۷۶۷	۵۲,۶	۰,۱
۱۱۳۶۳۰	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها	۱۱۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۱۷۲,۷	۰,۰
۱۱۳۷۰۰	وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۵۸۹۶۹۹۹	۷۴۹۷۵۶۰	۷۸۶۲۵۶۰	۳۳,۳	۱,۴
۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۳۱۸۶۹۰۰	۴۰۷۰۳۵۹	۴۱۷۰۳۵۹	۳۰,۹	۰,۷
۱۱۴۰۲۰	شورای عالی حوزه‌های علمیه	۵۵۰۰۰	۶۱۶۰۰	۵۰۶۱۶۰۰	۹۱۰۲,۹	۰,۹
۱۱۴۰۲۵	شورای برنامه‌ریزی مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان	۲۰۰۰۰	۲۲۴۰۰	۲۲۴۰۰	۱۲,۰	۰,۰
۱۱۴۰۸۴	مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	.	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	!DIV/0#	۰,۰
۱۱۴۳۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	۷۸۴۸۰	۱۲۷۹۶۰	۵۰۷۹۶۰	۵۴۷,۲	۰,۱

وضعیت اعتبارات کمک دارایی های سرمیداری با تکمیل بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۱۴۳۱۸	شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواران	۱۴۵۰۰۰	۱۶۲۴۰۰	۶۶۲۴۰۰	۳۵۶٫۸	۰٫۱
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۴۱۹۸۳۱۰۰	۵۳۸۲۲۳۰۳	۵۴۲۱۲۳۰۳	۲۹٫۱	۹٫۳
۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۵۰۴۶۰۰۰	۶۷۲۹۴۰۰	۶۹۰۴۴۰۰	۳۶٫۸	۱٫۲
۱۲۸۵۰۲	کمیته ملی المپیک ایران	۲۱۰۰۰	۳۵۰۰۰	۳۵۰۰۰	۶۶٫۷	۰٫۰
۱۲۹۰۰۰	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۵۶۹۱۳۴۳	۱۹۳۸۱۲۳۱	۳۰۵۶۴۸۵۰	۹۴٫۸	۵٫۳
۱۳۱۶۰۰	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۲۷۶۷۷۱	۳۴۲۶۳۸	۳۴۲۶۳۸	۲۳٫۸	۰٫۱
۱۳۳۷۰۰	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۱۷۳۳۱۰۰۰	۱۷۵۷۹۵۰۰	۱۷۸۴۹۵۰۰	۳٫۰	۳٫۱
۱۴۰۰۰۰	سازمان حفاظت محیط زیست	۲۷۵۱۳۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۵۱۰۰۰۰۰	۸۵٫۴	۰٫۹
۱۴۳۰۰۰	وزارت نفت	۲۲۵۰۰۰	۲۳۵۰۰۰	۲۳۵۰۰۰	۴٫۴	۰٫۰
۱۴۳۵۰۰	وزارت نیرو	۷۶۷۹۶۵۴۵	۱۱۲۷۰۴۹۹۰	۱۳۶۹۸۶۹۹۰	۷۸٫۴	۲۳٫۶
۱۴۴۰۰۰	سازمان انرژی اتمی	۸۵۵۱۰۰۰	۹۸۳۰۰۰۰	۹۸۸۰۰۰۰	۱۵٫۵	۱٫۷

کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) لایحه ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (درصد)
۱۴۶۰۰۰	سازمان ملی استاندارد	۳۸۸۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۵۷,۷	۰,۰
۱۴۹۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۸۱۶۸۰۰	۱۰۹۵۷۵۱	۱۰۹۵۷۵۱	۳۴,۲	۰,۲
۱۵۱۰۰۰	وزارت جهاد کشاورزی	۲۴۵۰۷۳۹۷	۳۲۰۰۹۰۰۰	۴۴۲۸۹۰۰۰	۸۰,۷	۷,۶
۱۵۳۰۰۰	وزارت راه و شهرسازی	۱۱۴۰۷۵۷۸۶	۱۳۵۹۶۲۳۶۵	۱۵۷۷۵۵۳۶۵	۳۸,۳	۲۷,۲
۱۵۴۰۰۰	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۲۹۰۳۰۰	۲۶۳۸۳۲۰	۲۷۱۸۳۲۰	۱۱۰,۷	۰,۵
۱۵۵۰۰۰	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۴۳۲۴۶۸	۳۴۴۳۷۴۹	۳۴۶۳۷۴۹	۴۲,۴	۰,۶
۲۸۳۵۰۰	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	۱۳۵۸۱۷۰	۲۱۶۰۸۴۰	۲۱۶۰۸۴۰	۵۹,۱	۰,۴
۴۰۱۹۷۰	سایر دستگاه‌های اجرایی	۲۸۱۳۰۰	۳۳۷۵۱۵	۳۵۷۵۱۵	۲۷,۱	۰,۱
	جمع	۳۷۹۴۴۵۶۱۰	۴۹۳۵۱۰۹۳۸	۵۸۰۷۴۶۹۵۷	۵۳,۱	۱۰۰,۰

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰

۳-۵- توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول

در جدول ۱۱ توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول آمده است. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ جمع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹، ۵۰ درصد رشد داشته است که در این بین، امور دفاعی و امنیتی و سلامت به ترتیب بیشترین رشد اعتبار را نسبت به سال گذشته داشته‌اند. در ستون آخر جدول ذیل، سهم (درصدی) امور ۱۰ گانه و فصول ۴۹ گانه از مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور ارائه شده است.

جدول ۱۱: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست (۱) به تفکیک امور ده‌گانه و فصول (ارقام به میلیون ریال)

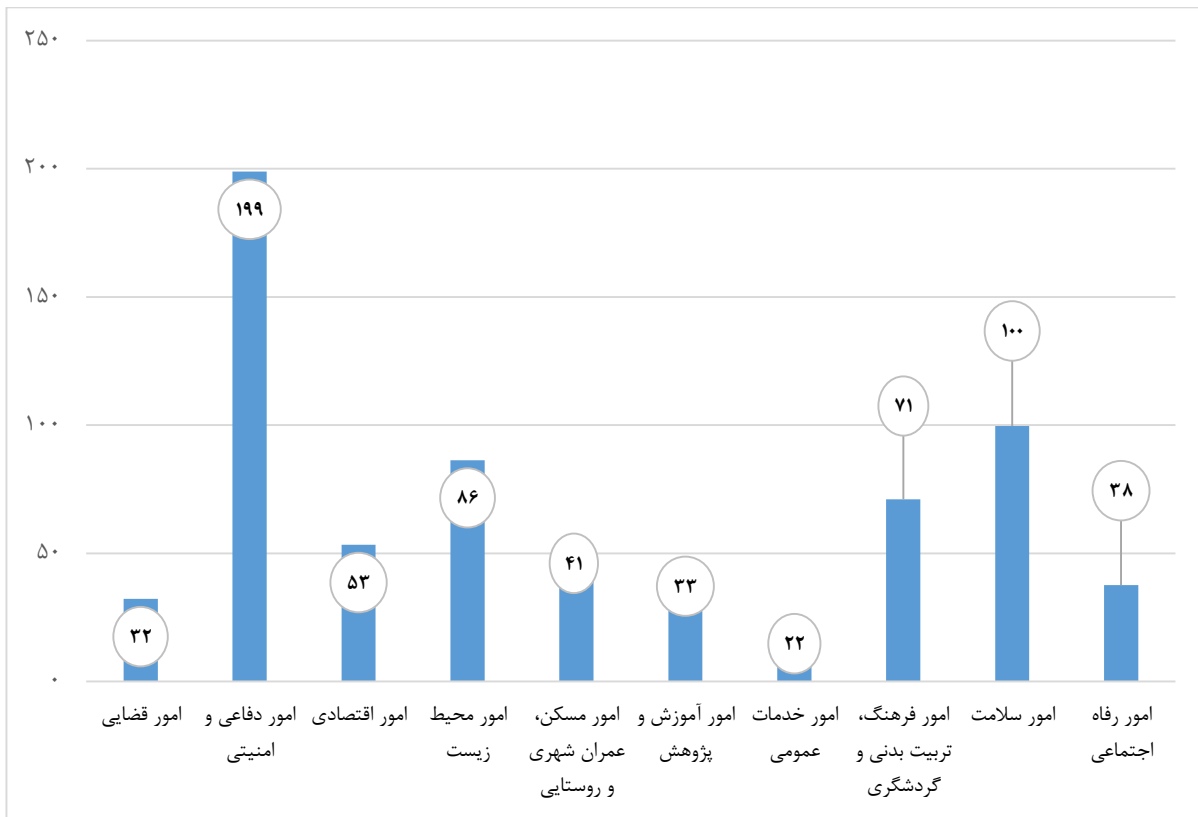
فصل	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۹	درصد سهم امور و فصول از اعتبارات پیوست (۱)
امور اقتصادی	۱۵۱,۵۶۹,۰۷۵	۱۹۹,۵۳۲,۰۰۰	۲۵۴,۳۷۲,۱۰۰	۳۰۵,۹۰۰,۱۰۰	۵۳.۳	۵۲.۷
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	۸۵۸,۸۰۰	۸۲۹,۴۸۰	۱,۳۳۳,۰۵۱	۱,۳۳۳,۰۵۱	۶۰.۷	۰.۲
فصل انرژی	۱۱,۲۹۷,۳۳۲	۱۳,۶۶۹,۰۴۸	۱۵,۸۰۵,۰۰۰	۱۷,۸۵۵,۰۰۰	۳۰.۶	۳.۱
فصل بازرگانی	۳۶۱,۵۰۰	۳۷۶,۹۰۰	۴۴۹,۰۰۰	۴۴۹,۰۰۰	۱۹.۱	۰.۱
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	۱,۴۱۸,۷۸۵	۱,۶۵۵,۳۳۲	۲,۲۲۰,۰۰۰	۲,۳۲۰,۰۰۰	۴۰.۲	۰.۴
فصل حمل و نقل	۷۲,۱۹۱,۳۸۰	۱۰۵,۸۶۷,۰۰۰	۱۲۵,۷۴۵,۰۰۰	۱۴۶,۶۴۸,۰۰۰	۳۸.۵	۲۵.۳
فصل صنعت و معدن	۲,۸۷۵,۵۰۴	۲,۸۰۳,۳۶۸	۳,۸۷۹,۰۴۹	۳,۸۹۹,۰۴۹	۳۹.۱	۰.۷
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۲۰,۲۸۷,۱۴۷	۲۲,۱۱۱,۲۶۵	۲۸,۶۸۶,۰۰۰	۴۰,۷۶۶,۰۰۰	۸۴.۴	۷.۰
فصل منابع آب	۴۲,۲۷۸,۶۲۷	۵۲,۲۱۹,۶۰۷	۷۶,۲۵۵,۰۰۰	۹۲,۶۳۰,۰۰۰	۷۷.۴	۱۶.۰
امور آموزش و پژوهش	۵۱,۹۵۲,۹۱۸	۶۷,۵۹۲,۹۵۱	۸۵,۸۷۲,۹۲۲	۸۹,۷۲۸,۵۴۲	۳۲.۷	۱۵.۵
فصل آموزش عالی	۱۶,۴۵۶,۳۳۱	۲۱,۶۰۹,۴۶۴	۲۵,۶۹۱,۱۵۵	۲۸,۶۵۱,۷۷۵	۳۲.۶	۴.۹
فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی	۳,۰۲۹,۷۷۴	۳,۳۸۵,۷۰۰	۷,۶۴۷,۲۳۴	۸,۰۳۷,۲۳۴	۱۳۷.۴	۱.۴
فصل آموزش و پرورش عمومی	۲۹,۲۵۵,۹۰۳	۳۸,۸۱۳,۱۰۰	۴۷,۳۳۴,۷۷۳	۴۷,۳۳۴,۷۷۳	۲۲.۰	۸.۲
فصل پژوهش‌های پایه‌ای	۴۵۱,۶۰۶	۸۴۱,۷۵۰	۱,۰۸۷,۰۴۹	۱,۱۱۲,۰۴۹	۳۲.۱	۰.۲
فصل پژوهش‌های توسعه‌ای	۲,۷۵۹,۳۰۴	۲,۹۴۲,۹۳۷	۴,۱۱۲,۷۱۱	۴,۵۹۲,۷۱۱	۵۶.۱	۰.۸
امور خدمات عمومی	۱۱,۷۱۹,۶۸۱	۱۲,۱۴۹,۳۰۶	۱۴,۷۹۱,۱۷۲	۱۴,۸۳۴,۱۷۲	۲۲.۱	۲.۶

فصل	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۹	درصد سهم امور و فصول از کل اعتبارات پیوست (۱)
فصل اداره امور عمومی	۶,۹۳۴,۷۳۱	۷,۸۶۴,۳۱۱	۱۰,۲۹۱,۱۳۲	۱۰,۲۹۱,۱۳۲	۳۰.۹	۱.۸
فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	۱,۵۲۵,۰۰۰	۱,۲۲۲,۶۴۰	۱,۲۲۷,۷۰۰	۱,۲۲۷,۷۰۰	۰.۴	۰.۲
فصل خدمات مالی و مالیاتی	۱,۹۵۵,۵۰۰	۱,۷۳۷,۲۰۵	۱,۸۶۷,۱۴۰	۱,۸۶۷,۱۴۰	۷.۵	۰.۳
فصل قانون گذاری	۱,۳۰۴,۴۵۰	۱,۳۲۵,۱۵۰	۱,۴۰۵,۲۰۰	۱,۴۰۵,۲۰۰	۹.۳	۰.۲
امور دفاعی و امنیتی	۳,۰۱۴,۷۴۹	۴,۲۸۸,۰۳۵	۷,۵۱۷,۹۵۵	۱۲,۸۱۷,۹۵۵	۱۹۸.۹	۲.۲
فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی امنیتی	۶۶,۰۰۰	۴۶۰,۰۰۰	۵۳۰,۰۰۰	۵۳۰,۰۰۰	۱۵.۲	۰.۱
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۲,۱۸۸,۳۲۴	۳,۰۷۹,۷۰۷	۵,۴۹۸,۹۵۵	۱۰,۶۹۸,۹۵۵	۲۴۷.۴	۱.۸
فصل دفاع	۷۶۰,۴۲۵	۷۴۸,۳۲۸	۱,۴۸۹,۰۰۰	۱,۵۸۹,۰۰۰	۱۱۲.۳	۰.۳
امور رفاه اجتماعی	۸۹۹,۵۰۲	۸۵۰,۵۰۱	۱,۰۹۰,۱۲۰	۱,۱۷۰,۱۲۰	۳۷.۶	۰.۲
فصل امداد و نجات	۶۷,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۵۴,۰۰۰	۵۴,۰۰۰	۲۰.۰	۰.۰
فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۲,۴۰۰	۲,۴۰۰	۳,۱۲۰	۳,۱۲۰	۳۰.۰	۰.۰
فصل توان بخشی	۱۲۸,۰۰۰	۱۴۶,۰۰۰	۱۷۵,۲۰۰	۱۷۵,۲۰۰	۲۰.۰	۰.۰
فصل حمایتی	۷۰۲,۱۰۲	۶۵۷,۱۰۱	۸۵۷,۸۰۰	۹۳۷,۸۰۰	۴۲.۷	۰.۲
امور سلامت	۱۲,۷۴۹,۱۵۴	۱۳,۰۷۳,۴۰۷	۱۵,۴۰۷,۱۱۱	۲۶,۰۸۸,۱۱۰	۹۹.۶	۴.۵
فصل بهداشت	۳۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۵۰.۰	۰.۰
فصل درمان	۱۲,۷۱۹,۱۵۴	۱۳,۰۳۳,۴۰۷	۱۵,۳۵۷,۱۱۱	۲۶,۰۲۸,۱۱۰	۹۹.۷	۴.۵
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۱۷,۰۱۸,۰۷۸	۱۸,۰۱۱۶,۶۰۰	۲۳,۷۶۰,۴۴۳	۳۰,۹۸۰,۴۴۳	۷۱.۰	۵.۳
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۵۷,۴۵۰	۴۴,۴۰۰	۵۱,۰۸۰	۸۱,۰۸۰	۸۲.۶	۰.۰
فصل دین و مذهب	۲۹۹,۲۲۸	۳۰۳,۶۸۰	۳۹۶,۶۸۰	۶,۲۴۶,۶۸۰	۱۹۵۷.۰	۱.۱
فصل رسانه	۱,۵۱۵,۳۰۰	۱,۳۸۸,۳۷۰	۲,۲۰۷,۴۸۰	۲,۲۰۷,۴۸۰	۵۹.۰	۰.۴
فصل صنایع دستی	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۲۲۵,۰۰۰	۲۲۵,۰۰۰	۱۲۵.۰	۰.۰
فصل فرهنگ و هنر	۴,۱۳۳,۴۰۰	۴,۵۸۹,۱۵۰	۵,۷۶۸,۸۹۲	۶,۴۸۸,۸۹۲	۴۱.۴	۱.۱
فصل گردشگری	۱,۱۰۵,۰۰۰	۱,۱۷۰,۰۰۰	۱,۴۷۱,۶۶۰	۱,۵۲۱,۶۶۰	۳۰.۱	۰.۳
فصل میراث فرهنگی	۳,۷۹۰,۷۰۰	۴,۸۸۶,۰۰۰	۶,۱۴۱,۴۰۰	۶,۵۳۶,۴۰۰	۳۳.۸	۱.۱
فصل ورزش و تفریحات	۶,۰۰۷,۰۰۰	۵,۶۳۵,۰۰۰	۷,۴۹۸,۲۵۱	۷,۶۷۳,۲۵۱	۳۶.۲	۱.۳
امور قضایی	۷,۲۴۷,۵۳۲	۱۳,۰۱۴,۴۸۹	۱۶,۵۰۵,۸۶۶	۱۷,۲۰۵,۸۶۶	۳۲.۲	۳.۰
فصل اداره امور قضایی	۷,۲۰۱,۵۳۲	۱۲,۹۶۸,۴۸۹	۱۶,۴۵۰,۸۶۶	۱۷,۱۵۰,۸۶۶	۳۲.۳	۳.۰

وضعیت اعتبارات ملکی دارایی های سرمایه ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

فصل	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون بودجه ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۹	درصد سهم امور و فصول از کل اعتبارات پیوست (۱)
فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی	۴۶,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۱۹.۶	۰.۰
امور محیط زیست	۲,۴۱۷,۰۰۰	۲,۷۱۶,۳۰۰	۴,۹۶۰,۰۰۰	۵,۰۶۰,۰۰۰	۸۶.۳	۰.۹
فصل تحقیق و توسعه در امور محیط زیست	۲۹۴,۰۰۰	۴۷۲,۰۰۰	۸۰۵,۰۰۰	۸۰۵,۰۰۰	۷۰.۶	۰.۱
فصل حفاظت از گونه های زیستی	۱,۷۳۶,۰۰۰	۱,۸۶۶,۲۵۰	۳,۶۶۰,۰۰۰	۳,۶۶۰,۰۰۰	۹۶.۱	۰.۶
فصل کاهش آلودگی	۳۸۷,۰۰۰	۳۷۸,۰۵۰	۴۹۵,۰۰۰	۵۹۵,۰۰۰	۵۷.۴	۰.۱
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۴۳,۵۳۳,۳۱۰	۵۴,۵۳۵,۴۳۳	۶۹,۳۳۳,۲۴۹	۷۶,۹۶۰,۲۴۹	۴۱.۱	۱۳.۳
فصل آب و فاضلاب	۲۱,۷۰۵,۶۰۰	۲۳,۱۰۵,۰۰۰	۳۰,۱۵۵,۲۴۹	۳۶,۰۶۲,۲۴۹	۵۶.۱	۶.۲
فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۷۴۴,۸۹۵	۸۷۰,۰۰۰	۹۲۰,۰۰۰	۹۲۰,۰۰۰	۵.۷	۰.۲
فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲۰,۹۹۳,۳۹۶	۳۰,۳۶۴,۴۳۳	۳۷,۹۵۱,۰۰۰	۳۹,۷۷۱,۰۰۰	۳۱.۰	۶.۸
فصل مسکن	۸۹,۴۱۹	۱۹۶,۰۰۰	۲۰۷,۰۰۰	۲۰۷,۰۰۰	۵.۶	۰.۰
جمع	۳۰۲,۱۲۰,۹۹۹	۳۸۵,۸۶۹,۰۲۲	۴۹۳,۵۱۰,۹۳۸	۵۸۰,۷۴۵,۵۵۷	۵۰.۵	۱۰۰.۰

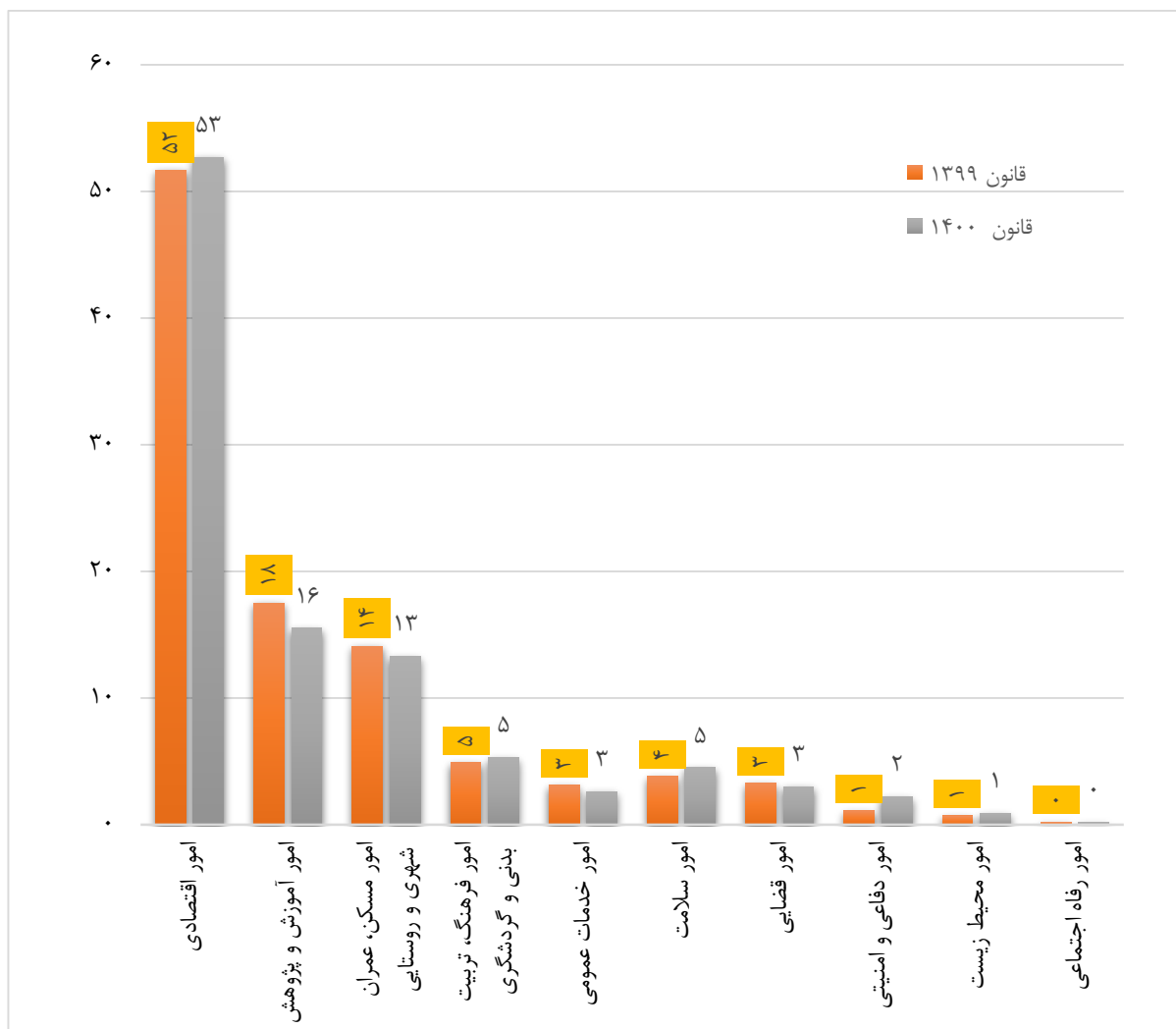
مأخذ: پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و محاسبات نگارنده

نمودار ۱۰: رشد اعتبارات طرح‌های پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ به تفکیک امور مختلف (درصد)

مأخذ: پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و محاسبات نگارنده

در ادامه سهم امور مختلف از اعتبارات طرح‌های پیوست (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ آمده است. همان‌گونه که از نمودار پیداست، سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور دفاعی و امنیتی و سلامت در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ افزایش یافته است.

نمودار ۱۱: سهم امور از اعتبارات طرح‌های پيوست (۱) در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰
 مأخذ: پيوست شماره ۱ قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ محاسبات نگارنده

جهش در توسعه زیرساخت‌های کشور لازمه تحقق اهداف سند چشم‌انداز است که با توجه به افزایش روزافزون محدودیت‌های مالی، دولت‌ها به دنبال الگوهای مشارکت عمومی- خصوصی به منظور تکمیل و توسعه زیرساخت‌ها هستند. به منظور اجرایی نمودن ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دستگاه‌های اجرایی مکلف شده‌اند از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی‌های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یا منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی یا منابع فراهم نمایند. میزان اعتبار مدنظر و تعداد کلی پروژه‌های موضوع ماده ۲۷ قانون الحاق ۲ در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به تفکیک بخش‌های مهم مربوطه در جدول ۱۲ اشاره شده است. برای کسب اطلاعات دقیق از جزییات برنامه

مشارکت عمومی - خصوصی دولت می‌توان به برنامه‌ای که با همین عنوان در کنار قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور ارائه شده است، رجوع کرد.

جدول ۱۲: وضعیت پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی موضوع ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

ردیف	عنوان بخش	تعداد پروژه	برآورد اولیه سرمایه‌گذاری مورد نیاز (میلیون ریال)
۱	انرژی	۱۵	۱۲۹,۷۶۱,۲۱۸
۲	توسعه منابع آب	۸	۳۸,۶۲۰,۰۰۰
۳	آب و فاضلاب	۱۴	۷۴,۷۱۶,۰۰۰
۴	عمران شهری	۶	۱۱۱,۲۶۵,۳۷۲
۵	سلامت	۴	۱۴۷,۵۶۵,۳۷۲
۶	حمل‌ونقل	۱۱	۱۱۷,۶۱۲,۸۰۹
۷	کشاورزی	۴۲	۸,۴۲۲,۰۰۰
۸	مجتمع‌های فرهنگی و هنری	۹	۹,۳۹۷,۳۱۶
۹	صنعت	۳	۴,۰۱۵,۰۰۰
۱۰	آموزش و پرورش و فنی و حرفه‌ای	۵	۲,۳۰۵,۰۰۰
۱۱	زیرساخت ورزشی	۳۵	۶,۱۷۸,۴۲۶
۱۲	ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰
۱۳	میراث فرهنگی و گردشگری	۲۶	۷,۳۰۵,۰۰۰
	مجموع	۱۸۰	۷۹۲,۱۶۳,۵۱۳

مأخذ: پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰

۳-۶- اعتبارات متفرقه

عدم امکان تفکیک اعتبار برحسب امور، فصول و برنامه و گاهاً مشکل شناسایی دستگاه اجراکننده باعث شده بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به صورت اعتبارات متفرقه پیش‌بینی شود. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات متفرقه به دو بخش اعتبارات متفرقه دستگاه‌های ملی بالغ بر ۱۴۶ هزار میلیارد ریال و اعتبارات ردیف‌های متفرقه (جدول شماره ۹) بالغ بر ۷۱۸ هزار میلیارد ریال تقسیم شده است. بنابراین کل اعتبارات متفرقه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه برابر با ۸۶۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد که ۱۳۶ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته است.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

جدول ۱۳: اعتبارات متفرقه مربوط تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (ارقام به میلیون ریال)

شرح	قانون بودجه ۱۳۹۸	قانون بودجه ۱۳۹۹	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
اعتبارات متفرقه دستگاه‌های اجرایی ملی	۱۰۹,۲۳۰,۷۶۸	۹۶,۹۹۳,۷۸۰	۱۲۶,۷۳۰,۲۸۵	۱۴۶,۴۵۸,۶۴۷	۵۱
اعتبارات متفرقه (جدول ۹ ماده واحده)	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۲۶۸,۳۱۷,۰۲۱	۲۳۹,۶۶۶,۵۲۵	۷۱۸,۹۸۸,۶۱۵	۱۶۸
جمع	۲۴۸,۷۱۲,۴۳۱	۳۶۵,۳۱۰,۸۰۱	۳۶۶,۳۹۶,۸۱۰	۸۶۵,۴۴۷,۲۶۲	۱۳۶

مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و محاسبات نگارنده

۳-۷- جداول مرتبط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قانون بودجه سال ۱۴۰۰

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ردپا و اثر طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را علاوه بر موارد اشاره شده، می‌توان در جداول ۱۲، ۱۵، ۱۳، ۱۴، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ که در ماده واحده به جداول کلان معروفند، جست‌وجو کرد.

جدول ۱۲- شامل ۲۲ طرح و با عنوان «طرح‌های قابل اجرا با مشارکت بخش خصوصی ۱۴۰۰» است.

جدول ۱۳- با عنوان «اعتبارات موضوع ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی سال ۱۴۰۰» است؛ در این جدول برای سه موضوع با عناوین «ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته»، «مشارکت‌های دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف ۴۹ درصد به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته» و «تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی» مجموعاً اعتباری بالغ بر ۱۰۸۰۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است.

جدول ۱۴- با عنوان «منابع و مصارف تبصره ۱۴ قانون بودجه ۱۴۰۰» می‌باشد؛ در بخش پرداختی‌های این جدول اعتباراتی برای اتمام طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بخش‌های مختلف تصویب شده است.

جدول ۱۵- با عنوان «مطالعه و احداث قطارهای حومه‌ای جدید موضوع جزء ۴ ردیف ۵۵۰۰۰ جدول شماره ۹ (ردیف‌های متفرقه)» شامل سه طرح «شبکه حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای کلان‌شهر تهران»، «قطار حومه‌ای تهران- پاکدشت و شریف‌آباد- گرمسار» و «قطار حومه‌ای کلان‌شهرها به شهرهای جدید (شهرهای جدید صدرا، سهند و شیرین شهر)» و اعتباری برابر ۵۲۲۵۰ میلیون ریال در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مصوب شده است.

جدول ۱۸- این جدول با عنوان «توزیع اعتبارات واگذاری سهام و سهم‌الشرکه دولت» با ۱۳ ردیف و اعتباری برابر ۶،۷۵۰ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ درج شده است. یکی از ردیف‌های ۱۳ گانه این جدول مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. ردیف شماره ۶ با اعتباری معادل ۵۰۰ میلیارد ریال برای ۴۳ طرح درج شده است. شایان ذکر است، جدول شماره ۱۹ شامل طرح‌هایی است که خارج از پیوست شماره ۱ قانون بودجه ارائه شده‌اند.

جدول ۱۹- این جدول با عنوان «فهرست طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارای مجوز کمیسیون ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم (۲) با اولویت مناطق محروم موضوع ردیف (۶) جدول ۱۸» نیز با ۴۳۴۱ طرح و میزان اعتباری برابر ۵۰۰ میلیارد ریال به صورت سرجمع درج شده است.

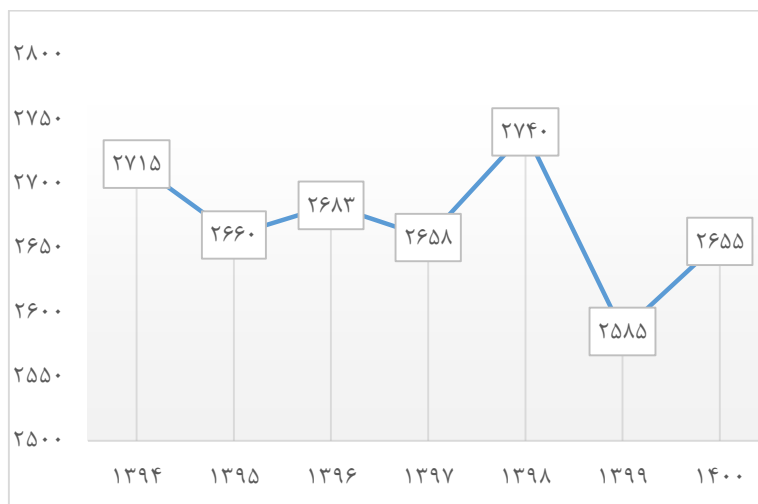
جدول ۲۰- این جدول با عنوان «طرح‌های مطالعاتی و اجرایی موضوع جزء ۹ ردیف ۵۵۰۰۰ جدول شماره ۹ (ردیف‌های متفرقه) سال ۱۴۰۰» با تعداد ۲۹۶ طرح با اعتباری برابر با ۱۰۰۰ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ درج شده است. لازم به ذکر است اعتبار طرح‌های مندرج در جدول فوق متناسب با پیشرفت فیزیکی و کسب مجوزهای قانونی لازم بین استان‌ها توزیع و پس از مبادله موافقت‌نامه با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط هزینه می‌شود. طرح‌های مندرج در این جدول می‌توانند از مجوز جابجایی‌ها و نیز فاینانس خارجی استفاده کنند.

۳-۸- وضعیت خاتمه طرح‌های عمرانی

توجه به این نکته مهم است که پروژه‌های عمرانی معمولاً پرهزینه بوده و در دوره‌های زمانی طولانی انجام می‌شوند و بودجه پروژه‌های عمرانی نیز اغلب بخش زیادی از بودجه‌های سالانه را در بسیاری از کشورها به خود اختصاص می‌دهند. به علاوه، محدودیت زمان، یک محدودیت بسیار مهم و اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا جهان به سرعت در حال تغییر است و فرصت‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، حکومت‌ها و جوامع را در چالش رقابت‌ها و هم‌آوردی‌های گسترده‌ای قرار می‌دهند. از این‌رو شروع و خاتمه طرح‌ها در زمان مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر این اساس در این بخش تعداد طرح‌های پیوست یک قوانین بودجه چند سال اخیر، تعداد طرح‌های خاتمه یافته در هر سال و منابع اعتباری مورد نیاز برای تکمیل طرح‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

هرساله شاهد اتمام تعدادی از طرح‌های مندرج در پیوست شماره یک قوانین بودجه سنواتی هستیم. از سال ۱۳۹۷ که تحریم‌ها دوباره شروع و درآمدهای نفتی به شدت کاهش یافت، تخصیص منابع به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را با مشکلاتی مواجه و باعث شد اتمام آنها هم از لحاظ زمان و هم تعداد به کندی پیش برود. مطابق نمودار ۱۲، در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، جمعاً ۲۶۵۵ طرح در پیوست شماره (۱) گنجانده شده

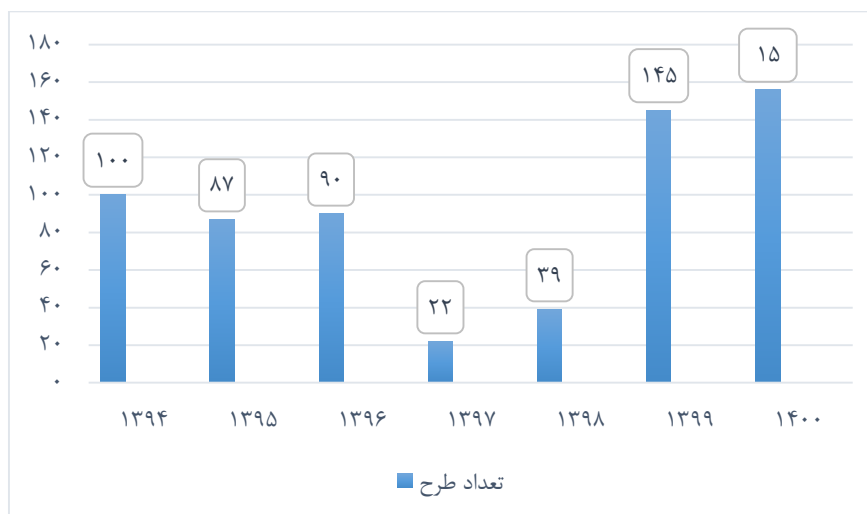
که از نظر تعداد طرح ها نسبت به تعداد طرح های قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کشور (۲۵۸۵ طرح) ۷۰ طرح افزایش داشته است. طی پنج سال اخیر، بیشترین تعداد طرح های تملک دارایی های سرمایه ای در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ وجود داشته است.

نمودار ۱۲: تعداد طرح‌های پیوست (۱) قوانین بودجه سنواتی و قانون بودجه سال ۱۴۰۰

مأخذ: قوانین بودجه سنواتی و قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

در سال ۱۳۹۷ تنها ۲۲ طرح به اتمام رسید، این در حالی است که در سه سال متوالی قبل از آن، به طور میانگین هر سال ۸۰ طرح به اتمام رسیده بود. در سال ۱۳۹۸ تعداد ۳۹ طرح از طرح‌های پیوست شماره (۱) قانون بودجه خاتمه یافته یا می‌یابند. با توجه به رویکرد دولت در اتمام طرح‌های نیمه تمام اولویت دار قابل اختتام در سال‌های پایانی دولت و ارقام مندرج در پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، پیش‌بینی می‌شود امسال تعداد ۱۵۶ طرح در صورت تخصیص و ابلاغ اعتبار مصوب و پایداری و ثبات اقتصادی خاتمه یابد. لازم به ذکر است که پیش‌بینی تعداد طرح‌های که در سال ۱۴۰۰ باید خاتمه یابد، از مطابق طرح‌هایی که در پیوست (۱) سال خاتمه آنها ۱۴۰۰ در نظر گرفته شده است. برای سال‌های قبل از ۱۴۰۰، پیش‌بینی اتمام طرح‌ها از روی تعداد طرح‌هایی که سال خاتمه آنها در همان سال درج شده، در نظر گرفته شده است.

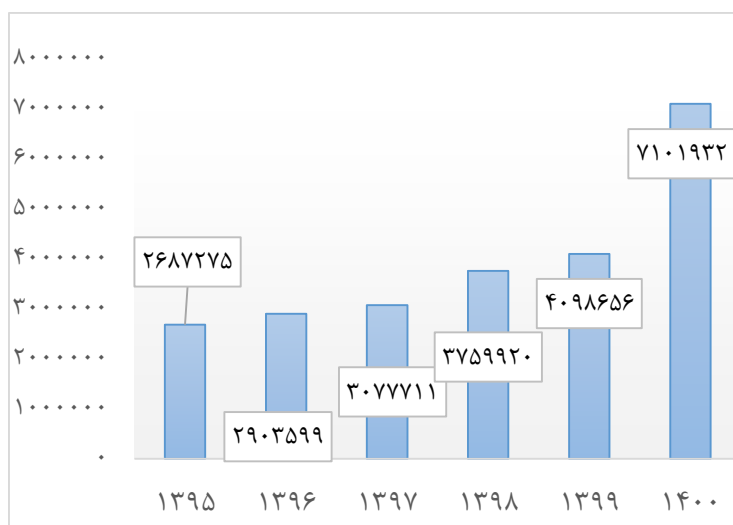

نمودار ۱۳: تعداد طرح خاتمه یافته در هر سال
 مأخذ: قوانین بودجه سنواری و قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

افزایش هزینه طرح‌ها، یک مشکل رایج در سراسر جهان است، اما این مشکل در کشورهای در حال توسعه چالشی بزرگ ایجاد می‌کند؛ در واقع یک عامل مهم در موفقیت هر پروژه تکمیل آن مطابق با برنامه زمان‌بندی است. افزایش هزینه‌های هر پروژه، از محاسبه تفاوت هزینه برنامه‌ریزی شده (برآورد) و هزینه واقعی اجرای پروژه‌های عمرانی مشخص می‌شود. تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طبق زمان‌بندی یکی از عوامل موفقیت آن‌ها تلقی می‌شود. یکی از عواملی که بر افزایش هزینه تأثیر مستقیم دارد، تأخیر در اجرای این طرح‌هاست. در واقع، تأخیر در تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، دو مقوله زمان و پول را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. اهمیت تأخیر، از یک کشور به کشور دیگر و از یک طرح به طرح دیگر، متفاوت است.

برای محاسبه میزان اعتبار مورد نیاز برای اتمام طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست (۱)، مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده در ستون برآورد ۱۴۰۰ و ستون پیش‌بینی سال‌های بعد پیوست (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ در نظر گرفته شده است. بدین صورت که در مجموع، حدوداً ۷۱۰۱ هزار میلیارد ریال اعتبار مورد نیاز است تا طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای غیرمستمر پیوست (۱) موجود در قانون بودجه ۱۴۰۰ به قیمت امروز خاتمه یابند و انتظار این است که این رقم در سال‌های آینده افزایش یابد.

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای باتاکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نمودار ۱۴: اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح های پیوست (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ (ارقام به میلیارد ریال)
مأخذ: قوانین بودجه سنواتی و قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

۴- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها

منابع و مصارف استان‌ها به عنوان بخشی از بودجه عمومی کشور به حساب می‌آید که توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، ستاد تجهیز درآمد، خزانه معین و دستگاه‌های اجرایی استانی در قالب مجموعه عملیاتی همچون وصول درآمد، توزیع اعتبار، ابلاغ و مبادله موافقت‌نامه، تخصیص و نظارت بر اعتبارات انجام می‌شود. جداول شماره (۱۰)، (۱۰-۱)، (۱۰-۲)، (۱۰-۳)، (۱۰-۴) و (۱۰-۵) ماده واحده و به عنوان جداول متداول و اختصاصی مصارف و منابع استان‌ها به حساب می‌آید.

مصارف استانی به عنوان بخشی از بودجه استان‌ها و بودجه کشور، از دو بخش اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تشکیل می‌شود. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای ایجاد، توسعه ظرفیت‌ها و زیرساخت‌ها یا تثبیت دوام زیرساخت‌های ایجاد شده هزینه می‌گردد. مهم‌ترین ردیف‌های اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی به شرح زیر است:

منابع بودجه عمومی (جدول ۱-۱۰ ماده واحده):

- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی
- درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی (۱/۳) مناطق نفت‌خیز و گازخیز شامل ۱۰ استان و ۲/۳ مناطق محروم)
- ۲۷٪ درصد مالیات بر ارزش افزوده
- یک سوم ۳ درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی
- اعتبارات راه‌های روستایی
- اعتبارات آب روستایی و عشایری
- اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت
- طرح‌های استانی (ملی استانی شده) پیوست (۱) قوانین بودجه سنواتی
- ردیف‌های متفرقه (جدول ۲-۱۰ ماده واحده) مشتمل بر اعتبارات موضوع ماده ۲۳ قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی جهت پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- درآمدهای اختصاصی (جدول ۳-۱۰ ماده واحده) مشتمل بر درآمدهای اختصاصی آموزش و پرورش و بهزیستی

مطابق جزء (۳) بند «الف» ماده (۲۶) قانون برنامه ششم توسعه و به منظور رقابت پذیر کردن عدالت بین منطقه‌ای و سرزمینی و تقویت خوداتکایی دولت موظف است، «۳ درصد» از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به نسبت یک سوم به استان‌های نفت خیز و گاز خیز و دو سوم به شهرستان‌های کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سنواتی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان این استان‌ها اختصاص دهد.

مطابق ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد (۰.۲۷٪) از کل نه درصد (۰.۹٪) مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، فدراسیون بین‌المللی ورزش‌های زورخانه‌ای و کشتی پهلوانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساخت‌های ورزش به‌ویژه در حوزه معلولان و جانبازان اختصاص دهد. در تبصره (۱) این ماده به صراحت بیان شده که این اعتبارات فقط در استان هزینه می‌شود. همچنین مطابق تبصره (۴) ماده مذکور، دولت مکلف است یک پنجم از منابع درآمدی مورد اشاره را برای ازدواج و اشتغال جوانان به عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنواتی پیش‌بینی و هزینه نماید.

در راستای تحقق اصل چهل و هشتم (۴۸) قانون اساسی و سیاست‌های کلی و جهت حصول به اهداف چشم‌انداز و به منظور استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت، دولت مکلف شده در توزیع منابع عمومی و یارانه سود تسهیلات به نحوی عمل نماید که فاصله شاخص برخورداری شهرستان‌های کمتر از سطح متوسط کشور در شاخص‌های زیر، سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) به سطح متوسط کشوری نزدیک شود. بدین منظور دولت مکلف است سه درصد (۳٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت را در قالب ردیف مشخص تحت همین عنوان تعیین کند و طی جدولی که در آن سهم هر استان بر اساس شاخص‌های نرخ بیکاری، آب شرب شهری و روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، بهسازی روستاها، راه و زیرساخت‌های جاده‌ای، سرانه‌های عمران شهری و درآمد شهرداری‌ها مشخص می‌گردد، در قانون بودجه درج نماید.

طرح‌های استانی (ملی استانی شده) پیوست (۱)، طرح‌هایی هستند که به صورت ملی آغاز شده اما به دلیلی همچون حوزه عملکردی، اثرگذاری در محدوده یک استان و حرکت به سمت تمرکززدایی، مبادله موافقت‌نامه این طرح‌ها به استان‌ها واگذار شده است؛ اما پیش‌بینی، توزیع، تخصیص و نظارت بر اعتبارات به صورت ملی انجام می‌گیرد.

مطابق ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۸ وجوه حاصل از جریمه‌های تخلفات رانندگی در سراسر کشور به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد تا علاوه بر بودجه

سالیانه به شرح زیر به شهرداری‌ها و دهیاری‌های ذی‌ربط، وزارت راه و شهرسازی و پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی تخصیص داده شود:

الف - شصت درصد (۶۰٪) از کل وجوه حاصله به تفکیک درآمدهای ناشی از تخلفات رانندگی خارج از شهرها و داخل محدوده شهرها و روستاها حسب مورد به وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور) به صورت متمرکز و در شهرها به شهرداری‌های محل و دهیاری‌ها از طریق استانداری همان استان به تناسب هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) اختصاص می‌یابد تا حسب مورد صرف استاندارسازی وسایل و تجهیزات ایمنی راه‌ها، خط‌کشی و نگهداری آن، تهیه و نصب و نگهداری علائم راهنمایی و رانندگی و تجهیزات ایمنی، احداث پل‌های عابر پیاده، احداث توقفگاه‌های عمومی و اصلاح راه‌های روستایی، معابر و نقاط حادثه‌خیز در شهرها و روستاها نمایند.

ب - پانزده درصد (۱۵٪) از کل وجوه به پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی اختصاص می‌یابد تا به منظور کاهش تصادفات رانندگی و خسارت‌های جانی و مالی ناشی از آن برای تأمین تجهیزات تخصصی پلیس به‌کارگیری فن‌آوری‌های جدید در مدیریت نظارت و کنترل بر عبور و مرور، ارتقاء کمی و کیفی حضور و کارایی پلیس، اجرا طرح‌های انتظامی ترافیکی فوق‌برنامه و ایمنی رانندگی در شهرها و جاده‌های کشور و همچنین هزینه‌های اجرائی این قانون مصرف نماید.

ج - بیست درصد (۲۰٪) از کل وجوه جهت تأمین اعتبار به صندوق تأمین خسارت‌های بدنی مقرر در قانون اصلاح قانون بیمه مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث واریز می‌گردد.

د - پنج درصد (۵٪) از کل وجوه باقیمانده جهت تبلیغ در راستای ارتقاء فرهنگ رانندگی و رعایت مقررات آن در اختیار پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی قرار می‌گیرد تا از طریق دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط هزینه نمایند.

ماده (۱۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ وزارت آموزش و پرورش (سازمان‌های آموزش و پرورش استان‌ها) مکلف می‌کند درآمد حاصل از ارائه خدمات در مراکز رفاهی شامل باشگاه‌های فرهنگی، خانه‌های معلم و همچنین مراکز بهداشتی، درمانی - فرهنگی که با مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده‌اند را به حساب درآمدهای اختصاصی استان‌ها واریز کند و معادل آن را در قوانین بودجه سنواتی برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری، تجهیز، توسعه و بهره‌برداری از مراکز مذکور منظور و به مصرف برساند.

طبق ماده (۸) آیین‌نامه مالی واحدهای اجرایی (خدماتی) سازمان بهزیستی کشور، درآمدهای حاصل از عملیات واحدهای خدماتی و کمک‌ها و اعانات و سایر درآمدهایی که سازمان بر طبق مقررات مربوط مجاز به وصول آن

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

می‌باشند و همچنین وجوه حاصله از سایر منابع تأمین اعتبار در حساب‌هایی که برای سازمان در بانک مرکزی ایران با شعب بانک ملی ایران از طرف خزانه افتتاح می‌شود متمرکز خواهد شد. خزانه مکلف خواهد بود ترتیب لازم را بدهد که سازمان بتواند بدون هیچ‌گونه قید و شرطی از وجوه درآمدهای اختصاصی خود با رعایت مقررات مربوط استفاده نماید.

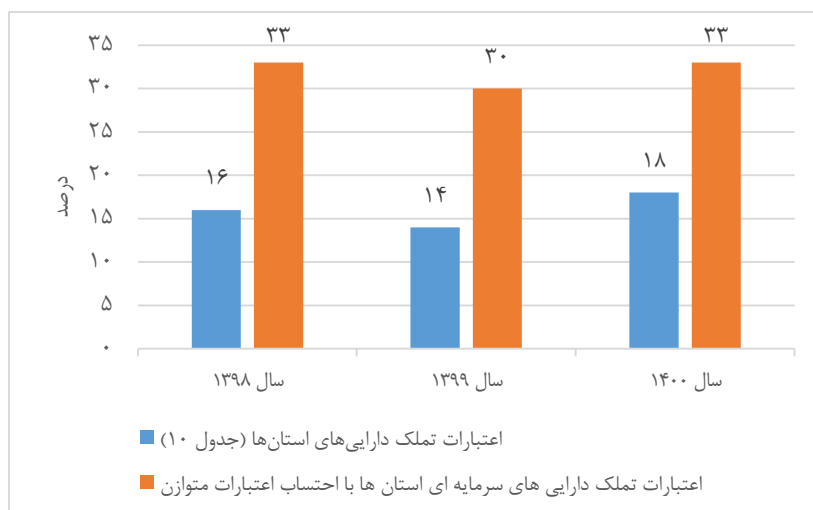
مطابق قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها نسبت به سال گذشته با رشد چشمگیر ۱۰۹ درصدی مواجه بوده است؛ نکته قابل توجه در مورد اعتبارات ۳ درصد صادرات نفت خام و گاز طبیعی می‌باشد که این عدد با رشد ۱۹۱ درصدی نسبت به سال گذشته مصوب شده است. اعتبارات ۲۷٪ درصد مالیات بر ارزش افزوده نیز رشد ۲۱ درصدی را تجربه کرده است. اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور نسبت به مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۹ رشد چشمگیری داشته است به طوری که حدود ۲۸۰ هزار میلیارد ریال اعتبار در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به این ردیف پیش‌بینی شده است. اعتبارات طرح‌های استانی (ملی استانی شده) پیوست (۱) نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ با رشد ۵۳ درصدی مواجه بوده است.

جدول ۱۴: سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها (ارقام به میلیون ریال)

رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۰	قانون بودجه ۱۳۹۹	قانون بودجه ۱۳۹۸	ردیف‌های اعتباری
۸,۸	۸۰,۷۰۰,۰۰۰	۷۴,۰۰۰,۰۰۰	۷۴,۱۶۲,۰۷۰	۵۱,۲۶۹,۳۱۱	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای استانی
۱۹۱	۸۱,۶۰۰,۰۰۰	۸۱,۶۰۰,۰۰۰	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۵,۰۲۰,۰۰۰	۳ درصد صادرات نفت خام و گاز طبیعی
۲۱,۷	۲۲,۸۸۷,۵۰۰	۱۹,۴۰۰,۰۰۰	۱۸,۸۰۰,۰۰۰	۱۳,۹۳۷,۰۰۰	۲۷٪ درصد مالیات بر ارزش افزوده
-	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	این ردیف قبلاً با این عنوان وجود نداشته است.			اعتبارات راه‌های روستایی
-	۴۶,۶۷۲,۰۰۰				اعتبارات آب روستایی و عشایری
۹۳,۱	۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۳,۵۸۰,۰۰۰	اعتبارات موضوع قانون متوازن از امکانات کشور
۱۰۹,۲	۵۶۱,۸۵۹,۵۰۰	۴۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۶۸,۵۶۲,۰۷۰	۲۶۴,۴۳۶,۳۱۱	جمع کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی جدول (۱-۱۰)
۶,۴	۵,۴۰۳,۱۹۱	۵,۴۰۳,۱۹۱	۵,۰۷۹,۰۰۰	۴,۹۸۶,۶۷۰	ردیف‌های متفرقه انتقالی (جدول ۱۰-۲)
۲۴,۷	۵,۰۳۲,۵۰۰	۵,۰۳۲,۵۰۰	۴,۰۳۷,۲۱۳	۵,۲۰۲,۰۲۸	درآمدهای اختصاصی آموزش و پرورش و بهداشتی (جدول ۱۰-۳)
۱۰,۶	۵۷۲,۲۹۵,۱۹۱	۴۶۵,۴۳۵,۶۹۱	۲۷۷,۶۷۸,۲۸۳	۲۷۴,۶۲۵,۰۰۹	جمع جداول ۱-۱۰، ۲-۱۰ و ۳-۱۰
۵۳	۵۸۰,۰۶۶,۷۶۵	۴۹,۰۱۷,۹۹۵	۳۷,۹۵۹,۶۰۷	۵۳,۳۲۱,۰۱۸	طرح‌های استانی پیوست شماره (۱)

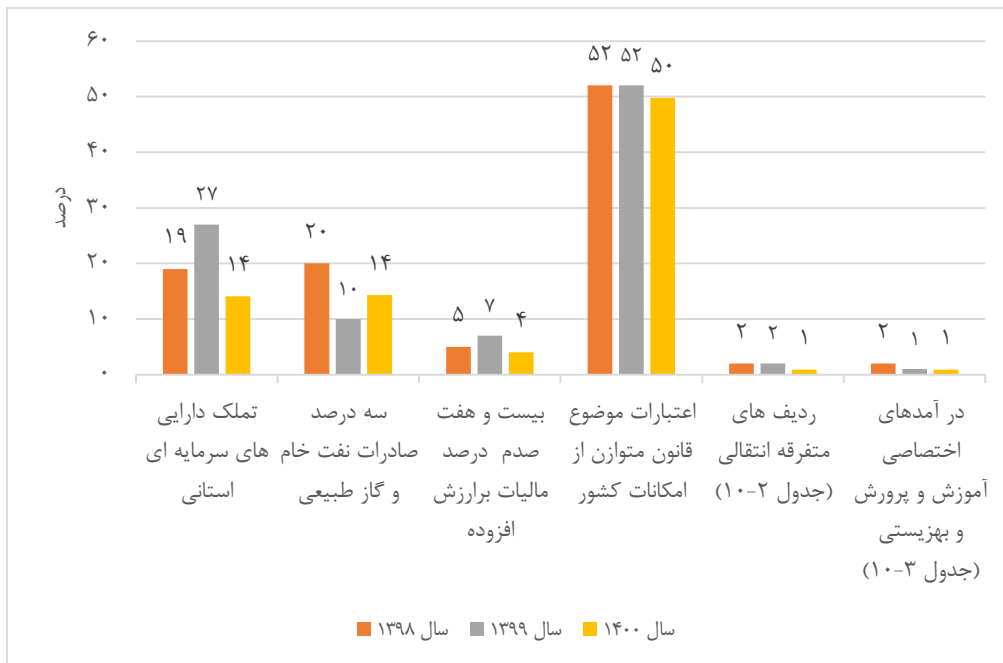
مأخذ: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کل کشور

سهم استان‌ها از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور بدون احتساب قانون استفاده متوازن از امکانات کشور طی قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ۱۸ درصد بوده که نشانگر افزایش چهار درصدی نسبت به سال گذشته دارد. در صورتی که اعتبارات قانون استفاده متوازن را هم به این اعتبارات اضافه کنیم درصدهای بیان شده به ترتیب به ۳۳ درصد برای سال ۱۴۰۰ و ۳۰ درصد برای سال ۱۳۹۹ تغییر پیدا خواهد کرد. یکی از دلایل اصلی افزایش سهم اعتبارات استان‌ها طی قانون بودجه امسال، افزایش چشم‌گیر اعتبارات ۳ درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی و اعتبارات قانون استفاده متوازن است.

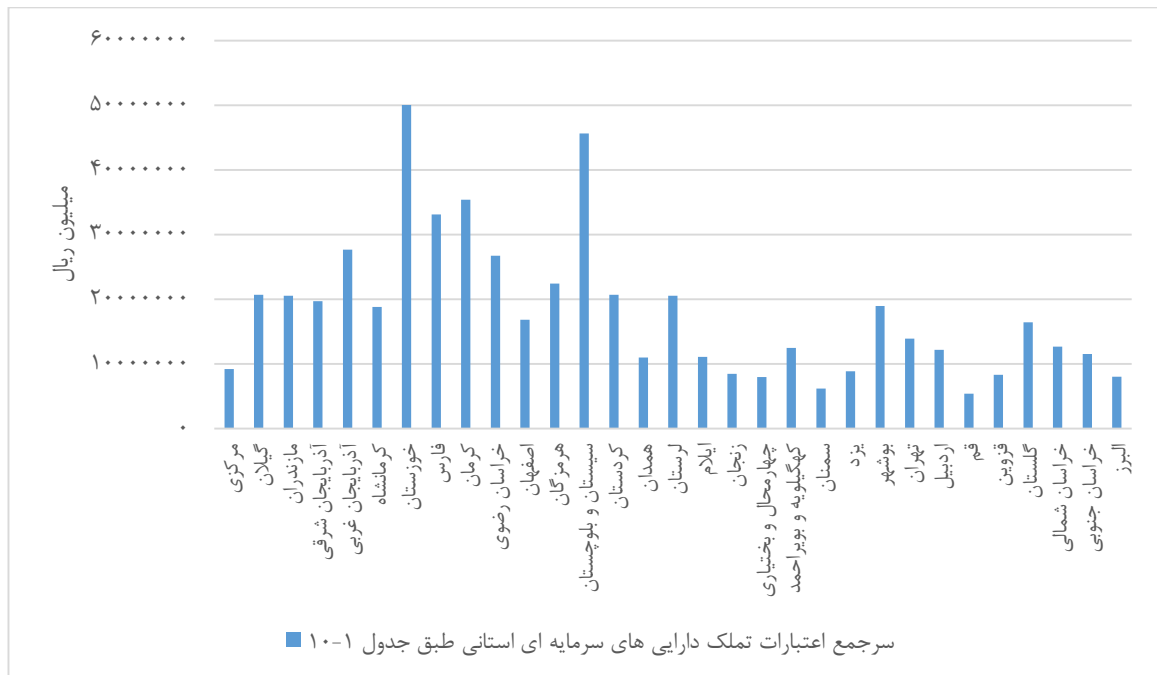
نمودار ۱۵: سهم اعتبارات استانی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور
مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

در نمودار زیر وضعیت سهم ردیف اعتبارات استان‌ها از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها (به جز اعتبارات طرح‌های ملی استانی شده پیوست یک) ارائه شده است. طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰، بالاترین سهم مربوط به اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور بوده که در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، سهم این اعتبارات ۵۰ درصد اعتبارات عمرانی استان‌ها بوده است. سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها با کاهش ۱۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ به ۱۴ درصد رسیده است. سهم اعتبارات ۳ درصد صادرات نفت خام و گاز طبیعی از ۲۰ درصد سال ۱۳۹۸ به ۱۴ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است که دلیل اصلی آن تحریم‌ها و کاهش درآمدهای نفتی کشور است. اعتبارات ۲۷ صدم درصد ارزش افزوده طی دو سال گذشته با روندی کاهنده مواجه بوده و به ۴ درصد رسیده است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل ردیف‌های متفرقه و اختصاصی در این سه سال تقریباً ثابت بوده است.

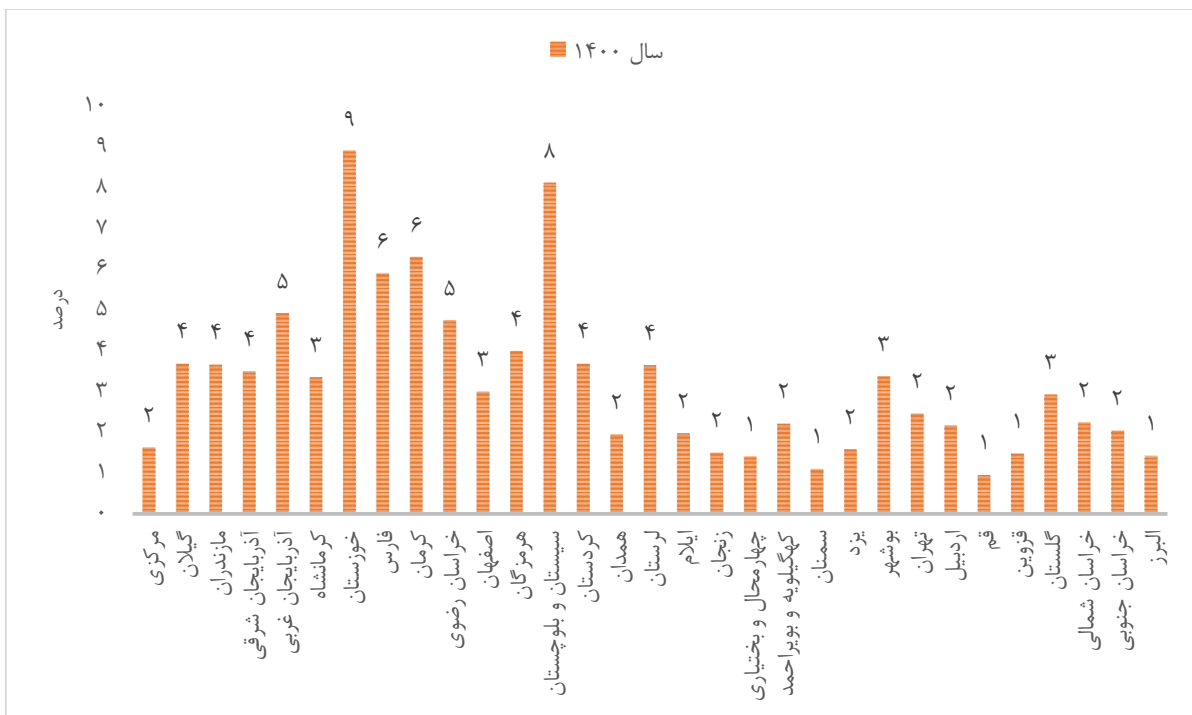
نمودار ۱۶: سهم ردیف اعتبارات استانی از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها
مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

اگر در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان را مجموع اعتبارات مصوب برای هر استان در جدول شماره (۱-۱۰) ماده واحده در نظر بگیریم، وضعیت اعتبارات هر استان از یک بودجه استانی به شرح نمودار زیر خواهد بود. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، استان‌های خوزستان، سیستان و بلوچستان، کرمان، فارس، خراسان رضوی، آذربایجان غربی به ترتیب بیشترین سهم از اعتبارات استانی را به خود اختصاص داده‌اند. سهم نسبتاً بالای جمعیتی و مساحتی، وجود مناطق محروم، وجود شاخص‌های زیرمیانگین کشوری در بخش قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و بهره‌مندی از اعتبارات دوسوم ۳ درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی از مهم‌ترین دلایل بالا بودن سهم این استان‌ها در مقایسه با سایر استان‌های کشور است. استان‌های قم، سمنان، قزوین، زنجان، چهارمحال و بختیاری نیز جزو استان‌هایی هستند که نسبت به سایر استان‌ها سهم کمتری از اعتبارات استانی را برخوردارند.

نمودار ۱۷: سهم مجموع اعتبارات استانی از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌های مندرج در جدول ۱۰-۱ ماده واحد

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نمودار ۱۸: سهم استان‌های کشور از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها (جدول ۱۰-۱) در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۵- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات

انتفاعی وابسته به دولت از منابع عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۰

بودجه کل کشور از دو بخش بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تشکیل شده است. شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مشمول ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری هستند و دستگاه اجرایی تلقی می‌شوند. طبق ماده (۱) قانون محاسبات عمومی، بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به عنوان بخشی از بودجه کل کشور باید توسط دولت تهیه و برای بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم شود. طبق ماده (۴) قانون خدمات کشوری، شرکت دولتی عبارت است از بنگاه اقتصادی که به موجب قانون برای انجام قسمتی از تصدی‌های دولت به موجب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری جزء وظایف دولت محسوب می‌شود، ایجاد و بیش از پنجاه درصد سرمایه و سهام آن متعلق به دولت است.

در بودجه شرکت‌های دولتی ارقام درآمد و هزینه، اجزای اصلی شکل‌گیری بودجه هستند و هزینه‌هایی که شرکت‌ها برای تولید کالاها و خدمات صرف می‌کنند، عمدتاً از محل درآمدهای حاصل از فروش همان کالاها و خدماتی است که تولید می‌کنند. شرکت‌های دولتی از یک‌سو از طریق پرداخت مالیات و سود سهام به خزانه کشور به افزایش درآمدهای عمومی کشور کمک می‌کنند و از سوی دیگر برای اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود به تناسب از محل درآمدهای عمومی دولت یا از تمام یا قسمتی از منابع سرمایه‌گذاری داخلی خود، استفاده می‌کنند.

مصارف سرمایه‌ای در شرکت‌ها شامل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی و منابع داخلی و هزینه‌های سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی است. مطابق جدول شماره ۱۵ کل مصارف سرمایه‌ای (هزینه‌های سرمایه‌گذاری کل) شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ معادل ۳۲۶۰ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۹ (۲۱۱۰ هزار میلیارد ریال) با رشدی معادل ۵۴ درصد مواجه شده است. منابع عمومی فقط برای تأمین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی رقمی در حدود ۲۶۹ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده که این میزان اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۱۹۳ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۳۹ درصد برخوردار شده است. به عبارت دیگر سهم دولت از کل هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌ها در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ فقط به میزان ۸,۵۷ درصد است.

جدول ۱۵: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۸	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۸	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۹	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) قانون ۱۴۰۰ نسبت به قانون ۱۳۹۹
شرکت‌های دولتی	۱۶۱.۲۱۴.۱۲۰	۱۹۳.۴۰۴.۷۵۸	۲۶۹.۰۷۹.۳۰۶	۳۹	۱.۵۴۲.۲۰۳.۰۶۵	۲.۰۳۸.۱۹۷.۱۴۵	۳.۱۳۹.۳۱۸.۲۱۱	۵۴
بانک‌ها	۰	۰	۰	۰	۲۵.۸۳۴.۳۸۱	۴۳.۱۶۹.۱۰۹	۷۳.۶۵۹.۶۹۳	۷۰
مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۰	۰	۰	۰	۳۰.۸۷۴.۷۲۷	۲۹.۵۳۷.۶۹۴	۴۷.۹۶۵.۱۳۰	۶۲
جمع	۱۶۱.۲۱۴.۱۲۰	۱۹۳.۴۰۴.۷۵۸	۲۶۹.۰۷۹.۳۰۶	۳۹.۱۲	۱.۵۹۸.۹۱۳.۱۷۳	۲.۱۱۰.۹۰۳.۹۴۸	۳.۲۶۰.۹۴۳.۰۳۴	۵۴

مأخذ: پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

شرکت‌های دولتی همچون دیگر شرکت‌هایی که تحت مدیریت بخش خصوصی اداره می‌شوند، از یک سازمان و تشکیلات مستقل برخوردار و در مقابل انجام هزینه درصد کسب اهداف اقتصادی نیز هستند؛ اما به دلایل مختلف مانند ماهیت فعالیت و فلسفه پیدایش آنها، این هدف در کنار اهداف غیراقتصادی دیگر قرار گرفته است و به‌طور عمده از آنها تأثیر می‌پذیرد. بنابراین ضروری است به گونه‌ای عمل نمایند که از محل منافع حاصل، ضمن حفظ موجودیت، فعالیت خود را نیز توسعه بخشند؛ در غیر این صورت انحراف‌ها و اختلالات مالی و عملیاتی آنها، سازمان کلی شرکت را در خطر زیاندهی مستمر قرار خواهد داد. شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت بنا به تراز درآمد و هزینه خود، به دو بخش سودده و سر به سر و زیانده طبقه‌بندی می‌شوند. میزان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی برای شرکت‌های سودده و سر به سر بالغ بر ۱۸۶ هزار میلیارد ریال است که نسبت به سال قبل ۵۷ درصد رشد داشته است. این رقم برای شرکت‌های زیانده در حدود ۸۲ هزار میلیارد ریال می‌باشد که نسبت به اعتبارات سال قبل با رشد ۱۰ درصدی مواجه شده است.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و

جدول ۱۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های سودده و سر به سر و زیانده (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۸	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون ۱۳۹۹	رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۸	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۹	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۴۰۰	رشد (درصد) کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون ۱۳۹۹	رشد (درصد) کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون ۱۴۰۰
شرکت‌ها و مؤسسات انتفاعی سودده و سر به سر	۹۸,۰۶۷,۴۰۷	۱۱۸,۴۶۱,۹۳۲	۱۸۶,۰۸۰,۴۶۵	۵۷	۵۷	۱,۵۰۸,۹۵۲,۰۸۷	۱,۸۵۰,۵۱۲,۲۵۸	۲,۹۸۳,۴۵۸,۸۴۲	۶۱	۶۱
شرکت‌های زیانده	۶۳,۱۴۶,۷۱۳	۷۴,۹۴۲,۸۲۶	۸۲,۹۹۸,۸۴۱	۱۰	۱۰	۸۹,۹۶۰,۰۸۶	۲۶۰,۳۹۱,۶۹۰	۲۷۷,۴۸۴,۱۹۲	۶	۶
جمع	۱۶۱,۲۱۴,۱۲۰	۱۹۳,۴۰۴,۷۵۸	۲۶۹,۰۷۹,۳۰۶	۳۹	۳۹	۱,۵۹۸,۹۱۲,۱۷۳	۲,۱۱۰,۹۰۳,۹۴۸	۳,۲۶۰,۹۴۳,۰۳۴	۵۴	۵۴

مأخذ: پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

در جدول شماره (۵) پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، خلاصه کل منابع و مصارف شرکت‌های دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک گروه‌های سه‌گانه قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ارائه شده است. بر اساس ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، فعالیت‌های اقتصادی شرکت‌ها به سه گروه زیر تقسیم می‌شوند:

شرکت‌های گروه (۱): مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در این گروه به هر نحو و به هر میزان ممنوع است، جز از طریق سازمان‌های توسعه‌ای با ساز و کار پیش‌بینی شده در تبصره (۳) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی.

شرکت‌های گروه (۲): مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در این گروه حداکثر تا ۲۰ درصد از مجموع ارزش هر فعالیت مجاز است.

شرکت‌های گروه (۳): مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های این گروه منحصرأ در اختیار دولت است.

در جدول ۱۷، میزان اعتبارات هریک از گروه‌ها ارائه شده است:

جدول ۱۷: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک گروه‌های قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۹
گروه ۱	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۳,۹۲۴,۲۰۷	۷,۷۶۱,۳۲۵
گروه ۲	۲۰,۹۷۳,۸۵۱	۱۲,۷۵۳,۶۰۴	۱۴۹,۵۴۸,۸۰۱	۹۹,۴۹۷,۵۵۵
گروه ۳	۶۷,۸۲۳,۵۴۷	۱۰۸,۲۳۲,۳۰۱	۲,۳۶۳,۴۸۲,۹۰۹	۱,۵۱۵,۹۲۴,۵۷۷
مشمول ماده ۴ آیین‌نامه تشخیص و انطباق	۱۰۱,۷۷۳,۷۶۷	۱۴۱,۷۸۲,۴۰۱	۶۳۷,۱۱۹,۱۵۹	۴۴۵,۰۵۱,۴۷۱
سایر	۲,۶۸۳,۶۰۳	۶,۱۱۱,۰۰۰	۹۶,۸۶۷,۹۵۸	۴۲,۶۶۹,۰۲۰
جمع	۱۹۳,۴۰۴,۷۵۸	۲۶۹,۰۷۹,۳۰۶	۳,۲۶۰,۹۴۳,۰۳۴	۲,۱۱۰,۹۰۳,۹۴۸

مأخذ: پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

از قانون بودجه سال ۱۳۹۸، بودجه شرکت‌های دولتی بر اساس امور نیز دسته‌بندی و ارائه شده است. این امور مشتمل بر امور خدمات عمومی، امور دفاعی و امنیتی، امور اقتصادی، امور مسکن، عمران شهری و روستایی، امور سلامت، امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری و امور رفاه اجتماعی می‌شود و ذیل هر امور نیز، شرکت‌ها به دو دسته سودده و زیانده تقسیم می‌شوند. در جدول ۱۸ سهم شرکت‌های دولتی سودده و سر به سر از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ارائه شده است. امور اقتصادی با ۱۴۶ هزار میلیارد ریال بیشترین اعتبارات را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱۸: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های دولتی سودده و سر به سر در قالب امور (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۹	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۴۰۰
امور خدمات عمومی	.	.	۴,۲۴۴,۷۳۶	۸,۳۶۳,۵۵۱
امور دفاعی و امنیتی	۴۳,۰۰۰	۶۶۲,۰۰۰	۲۶,۲۷۰,۵۴۷	۱۳,۲۹۷,۸۵۰
امور اقتصادی	۹۱,۵۲۹,۶۴۳	۱۴۶,۶۳۱,۰۰۰	۱,۶۸۵,۸۸۵,۰۴۱	۲,۷۶۸,۸۲۱,۶۷۱

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با تأکید بر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۸۸,۲۵۰,۷۴۲	۵۴,۰۶۸,۹۹۷	۲۸,۹۹۹,۷۶۵	۲۱,۵۵۴,۸۸۶	امور مسکن، عمران شهری و روستایی
۵,۹۷۵,۴۲۲	۲,۵۷۳,۴۲۲	۵,۹۶۰,۰۰۰	۲,۵۴۴,۴۰۳	امور سلامت
۳,۹۷۴,۳۸۶	۲,۹۵۷,۱۵۲	۳,۸۲۷,۷۰۰	۲,۷۹۰,۰۰۰	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری
۲,۰۰۴,۹۵۰	۱,۸۰۵,۵۶۰	۰	۰	امور رفاه اجتماعی
۲,۸۹۰,۶۸۸,۵۷۲	۱,۷۷۷,۸۰۵,۴۵۵	۱۸۶,۰۸۰,۴۶۵	۱۱۸,۴۶۱,۹۳۲	جمع

مأخذ: پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

سهم شرکت‌های دولتی زیانده از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور به شرح جدول ۱۹ می‌باشد. امور اقتصادی با ۸۰ هزار میلیارد ریال بیشترین اعتبارات را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱۹: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی از محل منابع عمومی و منابع داخلی به تفکیک شرکت‌های دولتی زیانده در قالب امور (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۳۹۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی - قانون بودجه ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۴۰۰	کل هزینه‌های سرمایه‌ای - قانون بودجه ۱۳۹۹
امور اقتصادی	۶۱,۸۲۹,۵۹۱	۸۰,۶۹۱,۷۰۵	۲۴۶,۱۰۵,۵۰۳	۲۴۴,۴۶۹,۴۷۶
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۱,۴۶۹,۱۷۰	۲,۳۰۷,۱۳۶	۲,۵۲۴,۱۳۶	۱,۶۳۷,۱۷۰
جمع	۷۴,۹۴۲,۸۲۶	۸۲,۹۹۸,۸۴۱	۲۴۸,۶۲۹,۶۳۹	۲۶۰,۳۹۱,۶۹۰

مأخذ: پیوست شماره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی برای مناطق آزاد تجاری-صنعتی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور، ۵۶۴۴۹ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است، به طوری که برای اجرای طرح‌های عمرانی، سهم منابع داخلی ۱۵۰۹۶ میلیارد ریال، منابع بودجه عمومی ۵۰ میلیارد ریال، تسهیلات داخلی و خارجی ۱۳۴۰۰ میلیارد ریال، انتشار اوراق ۲۶۵۰۰ میلیارد ریال و سایر منابع ۱۴۵۳ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. دولت تنها برای مشارکت در طرح احداث پل خلیج فارس در منطقه آزاد قشم ۵۰ میلیارد ریال از محل منابع عمومی مصوب کرده است و مابقی طرح‌های عمرانی در دیگر مناطق آزاد کشور به وسیله منابع داخلی تأمین اعتبار خواهند شد.

جدول ۲۰: بودجه سرمایه‌ای مناطق آزاد تجاری صنعتی کشور (ارقام به میلیون ریال)

بودجه سرمایه‌ای (مصارف)							
جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای					نام سازمان منطقه	ردیف
	سایر	طرح‌های عمرانی از محل انتشار اوراق	طرح‌های عمرانی از محل بودجه تسهیلات داخلی و خارجی	طرح‌های عمرانی از محل بودجه عمومی دولت	طرح‌های عمرانی از محل منابع داخلی		
۳,۷۴۳,۹۸۷	۵۰,۱۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	۲,۴۹۳,۸۸۷	ماکو	۱
۱۱,۵۸۷,۰۰۰	۲۳۷,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳,۳۵۰,۰۰۰	چابهار	۲
۱۲,۰۹۸,۰۰۰	۳۹۸,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳,۷۰۰,۰۰۰	کیش	۳
۸,۳۸۱,۰۰۰	۵۶,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۳۲۵,۰۰۰	اروند	۴
۲,۵۸۸,۰۰۰	۳۵۸,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۱,۳۳۰,۰۰۰	انزلی	۵
۴,۶۰۸,۰۰۰	۱۵۸,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۰	۹۵۰,۰۰۰	ارس	۶
۱۳,۴۹۳,۹۰۰	۱۹۶,۲۹۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۱,۹۴۷,۶۱۰	قشم	۷
۵۶,۴۹۹,۸۸۷	۱,۴۵۳,۳۹۰	۲۶,۵۰۰,۰۰۰	۱۳,۴۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۱۵,۰۹۶,۴۹۷	جمع	

مأخذ: پیوست (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۶- جمع‌بندی

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، جمعاً ۲۰ تبصره ذیل ماده واحده به منظور دخل و خرج این سال پیش‌بینی شده است که تعداد زیادی از این تبصره‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم با منابع و مصارف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط می‌شوند.

در چارچوب قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه عمومی دولت اعم مصارف عمومی و اختصاصی، برابر با ۱۸۲۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد که شامل ۷۲۷ هزار میلیارد ریال اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی»، ۳۱۶ هزار میلیارد ریال اعتبارات «دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها»، ۶۳ هزار میلیارد ریال اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» و ۷۱۹ هزار میلیارد ریال اعتبارات «ردیف‌های متفرقه» است. اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی»، در قانون، شامل ۵۸۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات ردیف‌های مندرج در پیوست شماره یک و ۱۴۶ هزار میلیارد ریال ردیف‌های متفرقه برای دستگاه‌های مزبور می‌باشد. اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» قانون شامل ۵۸ هزار میلیارد ریال به طور مشخص برای دستگاه‌های اجرایی ملی و ۵ هزار میلیارد ریال برای دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها (جدول ۳) است.

سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی بالغ بر ۱۷۶۲ هزار میلیارد ریال مصوب شده است که این میزان اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (بالغ بر ۸۷۹ هزار میلیارد ریال) رشد ۱۰۰ درصدی و نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (بالغ بر ۶۶۹ هزار میلیارد ریال) رشد ۱۶۳ درصدی داشته است. همچنین سهم این اعتبارات نسبت به منابع عمومی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ۱۳/۷ درصد می‌باشد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۱۵/۴ درصد) با کاهش ۱,۷ درصدی مواجه بوده است.

سهم اعتبارات مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت، از بیش از ۲۷ درصد در سال ۱۳۹۲ به کمتر از ۱۴ درصد در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ رسیده؛ به عبارتی با کاهش سهم بیش از ۱۳ واحد درصدی مواجه بوده است.

بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب از منابع عمومی دولت حکایت از افزایش سه برابری بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طی ۱۱ سال اخیر دارد، به طوری که مقدار این اعتبارات از ۵۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۲ به بیش از ۱۷۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ رسیده است. لازم به ذکر است تورم چند سال اخیر که عموماً به دلیل شوک‌های مربوط به تحریم‌های آمریکا تحمیل شده است، باعث شده تا رقم واقعی این اعتبارات به شکل قابل توجهی کمتر از مقادیر اسمی آن باشد.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، ۴۱ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به طرح‌های ملی و ملی استانی شده مندرج در پیوست شماره یک، ۴۱ درصد مربوط به ردیف‌های متفرقه و ۱۸ درصد مربوط به طرح‌های استانی است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در قانون مزبور، اعتباری حدود ۷۲۷ هزار میلیارد ریال به خود اختصاص داده‌اند که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۴۸۲ هزار میلیارد ریال) ۵۰ درصد افزایش داشته است.

از مجموع ۱۷۶۲ هزار میلیارد ریال اعتبارات از محل منابع عمومی برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، بیش از ۵۸۰ هزار میلیارد ریال به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود در پیوست (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ اختصاص داده شده که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۹، رشد ۵۰ درصدی را نشان می‌دهد.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، از مجموع ۲۶۵۵ طرح، تعداد ۲۰۱۹ طرح ملی و ۶۳۶ طرح به صورت ملی استانی شده در نظر گرفته شده است. همچنین این طرح‌ها از بعد دارا بودن سال شروع و خاتمه به دو بخش طرح‌های غیرمستمر (دارای سال شروع و خاتمه) و طرح‌های مستمر (فقط دارای سال شروع) تقسیم می‌شوند. از مجموع ۲۶۵۶ طرح در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۸۹۱ طرح به صورت غیرمستمر و ۷۶۴ طرح به صورت مستمر در نظر گرفته شده است.

بررسی تعداد طرح‌های غیرمستمر پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به تفکیک امور بخشی سازمان برنامه و بودجه نشان می‌دهد که امور راه و ترابری و مدیریت عمران شهری و روستایی با ۵۹۷ طرح غیرمستمر بیشترین تعداد از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای غیرمستمر را به خود اختصاص داده است و امور آب، کشاورزی و محیط‌زیست با ۴۵۵ طرح و امور سلامت و رفاه اجتماعی با ۲۳۵ طرح در رده‌های بعدی قرار دارند. از سوی دیگر، امور آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای با ۱۵ طرح کمترین تعداد طرح‌های غیرمستمر پیوست شماره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور به خود اختصاص داده است. امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری، سلامت و رفاه اجتماعی و امور عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی به ترتیب با ۲۹۸، ۲۷۶ و ۶۴ طرح مستمر، اموری هستند که بیشترین طرح‌های مستمر را به خود اختصاص داده‌اند.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ جمع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹، ۵۰ درصد رشد داشته است که در این بین، امور دفاعی و امنیتی و سلامت به ترتیب بیشترین رشد اعتبار را نسبت به سال گذشته داشته‌اند. در ستون آخر جدول ذیل، سهم (درصدی) امور ۱۰ گانه و فصول ۴۹ گانه از مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور ارائه شده است.

مطابق قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها نسبت به سال گذشته با رشد چشمگیر ۱۰۹ درصدی مواجه بوده است؛ نکته قابل توجه در مورد اعتبارات ۳ درصد صادرات نفت خام و گاز طبیعی می‌باشد که این عدد با رشد ۱۹۱ درصدی نسبت به سال گذشته مصوب شده است. اعتبارات ۲۷٪ درصد مالیات بر ارزش افزوده نیز رشد ۲۱ درصدی را تجربه کرده است. اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور نسبت به مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۹ رشد چشمگیری داشته است، به طوری که حدود ۲۸۰ هزار میلیارد ریال اعتبار در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به این ردیف پیش‌بینی شده است. اعتبارات طرح‌های استانی (ملی استانی شده) پیوست (۱) نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ با رشد ۵۳ درصدی مواجه بوده است.

سهم استان‌ها از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور بدون احتساب قانون استفاده متوازن از امکانات کشور طی قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ۱۸ درصد بوده که نشانگر افزایش چهار درصدی نسبت به سال گذشته دارد. در صورتی که اعتبارات قانون استفاده متوازن را هم به این اعتبارات اضافه کنیم درصدهای بیان شده به ترتیب به ۳۳ درصد برای سال ۱۴۰۰ و ۳۰ درصد برای سال ۱۳۹۹ تغییر پیدا خواهد کرد. یکی از دلایل اصلی افزایش سهم اعتبارات استان‌ها طی قانون بودجه امسال، افزایش چشمگیر اعتبارات ۳ درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی و اعتبارات قانون استفاده متوازن است.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، استان‌های خوزستان، سیستان و بلوچستان، کرمان، فارس، خراسان رضوی، آذربایجان غربی به ترتیب بیشترین سهم از اعتبارات استانی را به خود اختصاص داده‌اند. سهم نسبتاً بالای جمعیتی و مساحتی، وجود مناطق محروم، وجود شاخص‌های زیرمیانگین کشوری در بخش قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و بهره‌مندی از اعتبارات دوسوم ۳ درصد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی از مهم‌ترین دلایل بالا بودن سهم این استان‌ها در مقایسه با سایر استان‌های کشور است. قم، سمنان، قزوین، زنجان، چهارمحال و بختیاری نیز جزء استان‌هایی هستند که نسبت به سایر استان‌ها سهم کمتری از اعتبارات استانی را برخوردارند.

مصارف سرمایه‌ای در شرکت‌ها شامل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی و منابع داخلی و هزینه‌های سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی است. مطابق جدول شماره (۱۵) کل مصارف سرمایه‌ای (هزینه‌های سرمایه‌گذاری کل) شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ معادل ۳۲۶۰ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۹ (۲۱۱۰ هزار میلیارد ریال) با رشدی معادل ۵۴ درصد مواجه شده است. منابع عمومی فقط برای تأمین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی رقمی در حدود ۲۶۹ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده که این میزان اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (۱۹۳ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۳۹ درصد برخوردار شده است؛ به عبارت

دیگر سهم دولت از کل هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌ها در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ فقط به میزان ۸,۵۷ درصد است.

مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی برای مناطق آزاد تجاری-صنعتی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور، ۵۶۴۴۹ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است، به طوری که برای اجرای طرح‌های عمرانی، سهم منابع داخلی ۱۵۰۹۶ میلیارد ریال، منابع بودجه عمومی ۵۰ میلیارد ریال، تسهیلات داخلی و خارجی ۱۳۴۰۰ میلیارد ریال، انتشار اوراق ۲۶۵۰۰ میلیارد ریال و سایر منابع ۱۴۵۳ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. دولت تنها برای مشارکت در طرح احداث پل خلیج فارس در منطقه آزاد قشم ۵۰ میلیارد ریال از محل منابع عمومی مصوب کرده است و مابقی طرح‌های عمرانی در سایر مناطق آزاد کشور به وسیله منابع داخلی تأمین اعتبار خواهند شد.

منابع

- سازمان برنامه و بودجه کشور، «قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور»، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، «لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور»، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، «قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور»، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، «قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور»، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، «قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور»، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- مردانی، مجید و مهدی نظرآقایی (۱۳۹۸). بررسی وضعیت شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور، گزارش شماره ۷۵.
- نیکو، مهرداد و همکاران (۱۳۹۸). گزارش تحلیلی بودجه استانی در لایحه بودجه ۱۳۹۹، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور، گزارش شماره ۹۳.

